

"Regions, Cities, Neighbourhoods - strong Partners"

RegGov

Regional Governance of Sustainable Integrated
Development of Deprived Urban Areas

URBACT II

Local Action Plan

City of Södertälje,
Sweden

April 2011

Connecting cities
Building successes

It´s time for Ronna!

Utvecklingsplan för Ronna
Ett projekt inom URBACT II/RegGov
Förslag 5 april 2011

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	3
FÖRORD	5
ABSTRACT	6
OM URBACT	7
Vad är URBACT II och RegGov?	7
UTVECKLINGSPLANEN	8
Vision	8
Målbild Ronna 2030 - ett blandat bostadsområde med en internationell företagspark	8
Varför en integrerad lokal utvecklingsplan nu?	9
Syfte	10
En långsiktigt plan för Ronnas utveckling.	10
En helhetssyn på Ronnas utveckling.	10
Vägen framåt - hållbar utveckling	11
Utmaningar	11
Övergripande strategier	12
Kort och allmänt om Ronna	12
Stadsutveckling	13
Unik stadsdel	13
Ekonomisk utveckling	16
Social utveckling	18
Från arbetslöshet till arbete	18
Skolan	19
Från ohälsa till folkhälsa	20
Delaktighet och inflytande	21
Kultur, fritid och det civila samhället	22
Fritidsgården	23
Offentligt rum och föreningsdriven fritidsgård	23
Från otrygghet till trygghet	24
UTVECKLINGSPLANENS GENOMFÖRANDE	26
Förankring och beslut	26
Prioriteringar	26

Ansvarighet	27
Finansiering	27
Integrering i budgetprocessen	28
Arbetsorganisation	28
Kommunikation och marknadsföring	29
Uppföljning och utvärdering	29
BAKGRUNDSBILAGOR	31
Ronna i världen	31
Ronna i Stockholmsregionen	31
Ronna idag	32
Bostäder och infrastruktur	32
Service i stadsdelens centrum	33
Demografisk utveckling	33
Förskola och grundskola	34
Utbildning	34
Utbildningsresultat i grundskolan	35
Utbildningsnivåer	35
Arbete, försörjning och inkomst	36
Arbetskraftsutveckling	37
Näringsliv och arbetsmarknad	38
Folkhälsa	39
Storstadsområden (övriga områden inom parentes):	40
Brott, utsatthet och trygghet	40
Närpolisen	40
Kommunens elevenkät	40
Trygghetsarbetet	41
Demokrati och delaktighet	42
Valdeltagande i allmänna val	42
Kultur, fritid och det civila samhället	42
Stadsdelens kvalitéer	42
Ronna – från forntid till nutid	43
Ronna efter 1960	44
BILDER	45
KONTAKTPERSONER	45

FÖRORD

Kommunstyrelsen i Södertälje kommun beslutade 2008 att delta i det av Europeiska Unionen finansierade programmet URBACT II och projektet Regional Governance of Sustainable Integrated Development of Deprived Urban Areas. Samhällsbyggnadsnämnden fick uppdraget att genomföra projektet. Projektet bygger på samverkan mellan olika nivåer i planeringen, från lokala representanter över kommunen till Länsstyrelsen, Regionplanekontoret och Tillväxtverket. Samtliga har undertecknat ett letter of intent för sitt deltagande.

Syftet med projektet är flerfaldigt. Åtta städer/regioner i Europa – Ruda Slaska i Polen, Nyirgehazy och Köbanya i Ungern, Satu Mare i Rumänien, Halandri i Grekland, Siracusa i Italien, Nijmegen i Nederländerna, Duisburg i Tyskland har utgjort samarbetspartners till Södertälje kommun i en lärande- och kunskapsprocess som handlat om möjliga vägar för styrning, hållbarhet och tvärsektorielt synsätt inom urban utveckling. Ett huvudsyfte har även varit att arbeta fram en lokal utvecklingsplan för varje deltagande partner. Södertälje har fokuserat på stadsdelen Ronna.

Linda Axelsson var projektledare under förstudien 2008. En ledningsgrupp fanns då också med Einar Schuch, ordförande; Paki Holvander, chef för demokrati och mångfaldsavdelningen; Staffan Jonsson, chef för kultur och fritidskontoret; Roger Svanborg, kommunstrateg; Karl Gudmundsson, chef för social och omsorgskontoret; Anna-Bella Kraft, chef för utbildningskontoret, Tor Erik Lillsebbas, chef för arbetslivskontoret.

Projektet godkändes och startade årsskifter 2008/2009. Anders Bäcklander blev projektledare i april 2009. Ett år senare utsågs Eva Bjurholm till assisterande projektledare och utredare i projektet. Doktoranden vid Harvard University, Jennifer Mack, har följt projektets utveckling under perioden 2009-2010. Dr David Froessler, expert inom urban utveckling, har gett expertstöd i framtagandet av den lokala utvecklingsplanen för stadsdelen Ronna. Som ledningsgrupp har samhällsbyggnadsförvaltningens ledningsgrupp fungerat under det senaste året.

Stadsdelgruppen i Ronna har under perioden 2008-2010 haft följande ledamöter: Marcelo Rubio och Ifeta Ahmic, Hyresgästföreningen; Gulseren Buyukbalik, Thomas Eckerwall, Ronnaskolan; Ann-Louise Brolin, Tommy Hjerner, Karin Kihlström, Anders Frick, social- och omsorgskontoret; Eduardo Morris, Ulla Castenvik, Gaith Sait, kultur- och fritidskontoret; Eva Bjurholm, demokrati- och mångfaldsavdelningen; Erik Åkerlund, Polisen; Michael Carlström, Jan frykman, Christina Eklund, Svenska Kyrkan; Sabri Dag, Ronnaskolans föräldrastyrelse; Nihan Seyan, föreningen en rättvis bild av Ronna.

I den lokala ESS-gruppen (Effektiv Samverkan i Södertälje) i Ronna har följande ledamöter deltagit: Dag Tingsgård, arbetslivskontoret; Johan Allard, vice ordförande, Polisen; Anders Frykbo, Telgebostäder; Jaana Jansson, social- och omsorgskontoret; Ingvar Johansson rektor Ronnaskolan; Mia Rytterlund, Graflunds fastigheter; Ann-Sofie Soleby, Kajsa Björnson, social- och omsorgskontoret; Agneta Ström, kultur- och fritidskontoret

Från Stockholms Län har följande ledamöter deltagit: Tobias Olsson, Länsstyrelsen i Stockholms Län; Martin Ångeby, Evert Kroes, Regionplanekontoret. Information om projektets fortskridande och utveckling har lämnats till Susanna Rockström och Birgitta Svensson, Tillväxtverket/Regionalfonden.

Projektet överlämnar härmed sitt förslag till utvecklingsplan för stadsdelen Ronna i Södertälje kommun. Projektet och uppdraget är därmed slutfört i denna fas. Nu börjar arbetet!

Södertälje i mars 2011

Gunilla Holmqvist
Samhällsbyggnadsdirektör

Anders Bäcklander
Projektledare

ABSTRACT

The City of Södertälje is one of nine members in the RegGov-network that develops a new generation of Integrated Local Action Plans in an international exchange and production process with cities from 8 different countries.

The added value of this inclusion in an URBACT-network is not only the high visibility of Södertälje and its activities on the European level, it also includes permanent support from international experts and from professionals in the partner cities.

In addition, it creates a stronger link to the Swedish authorities responsible for the management of the European Structural Funds in the framework of their Regional Operational Progress – offering improved opportunities to gain access to European funding.

In addition, the RegGov-network is part of a small group of URBACT-networks, which have been acknowledged by the European Commission as being of special importance for innovation in European policy makers. These few acknowledged networks have received the label of a „Fast Track Network“ from the European Commission. In practical terms, this means that these networks and the participating cities receive extra support from various DG's of the European Commission and are object of intense marketing activities from the Commission – being used by the Commission as showcases and models for innovative action and policy making in the Member States and in European Cities.

The target area in Södertälje is Ronna, one of the neighbourhoods from the million homes program with around 7000 inhabitants.

The main objective and purpose of the development of an Integrated Local Action Plan for a sustainable development of Ronna is to make a targeted effort to overcome the limitations of previous initiatives and to design and implement a model for a more successful and sustainable approach to Integrated Neighbourhood Development. If such a model can be implemented successfully with lasting and more structural success, its benefits are not limited to Ronna only, but it can also serve as a model for a comprehensive and sustainable regeneration and development of other disadvantaged areas and neighbourhoods in Södertälje.

The project has been developed in close cooperation with a local support group with more than twenty members from Ronna, from the municipality, from the county administrative board and from the managing authority in Sweden. The result is this Local Action Plan which suggests a number of activities in order to provide a long-term road map for the development of Ronna.

OM URBACT

Vad är URBACT II och RegGov?

Inom det övergripande EU-projektet ”Urbact II”, med mottot ”Connecting cities, Building successes”, har 26 tematiska nätverk, med arbetsgrupper engagerande 230 partners över hela Europa, varit aktiva de senaste två åren. Varje partner ska producera en ”Local action plan” tillsammans med sin ”Local support group”. Södertälje deltar i ett tematiskt nätverk kallas RegGov, vilket uttyds *Regional governance of integrated sustainable development of deprived urban areas*.

Södertälje har, som enda stad i Sverige, tidigare deltagit i programmet Support for Cities inom ramen för URBACT. Denna medverkan blev en framgång. Södertälje har fått uppmärksamhet i medierna, presenterats vid olika internationella evenemang i Paris och Bryssel.

För att bygga vidare på denna positiva början har Södertälje kommun beslutat att bli en partner inom ett av de få utvalda internationella nätverk som får EU-pengar och internationellt stöd.

Södertälje kommun är en av nio medlemmar i nätverket RegGov som utarbetar en ny typ av ”integrerade lokala åtgärdsplaner” i en internationell process av utbyte och framtagning med städer från åtta olika länder.

Denna medverkan i URBACT-nätverket ger mervärde inte bara i form av hög synlighet för Södertälje och dess göranden på EU-nivå, utan även permanent stöd från internationella experter och från proffs i partnerstäderna. Dessutom stärks bandet till de svenska myndigheter som ansvarar för att hantera EU: s strukturfonder inom ramen för sina regionala verksamhetsprogram, vilket ger bättre möjligheter att få del av EU-bidrag.

Nätverket RegGov ingår i en liten grupp URBACT-nätverk som EU-kommissionen har pekat ut som särskilt viktiga. Kommissionen har gett dessa nätverk beteckningen ”Fast Track Network”. Konkret innebär det att nätverken och de städer som ingår får extra stöd från olika generaldirektorat och är föremål för intensiv marknadsföring från kommissionen, som använder dem som förebilder för nyskapande åtgärder och stadspolitik för medlemsstaterna och Europas städer.

Dessa framgångar för Södertäljes internationella ambitioner och aktiviteter inom urban EU-politik utgör en viktig och värdefull resurs för utarbetandet och genomförandet av en nyskapande handlingsplan för Ronna.

Denna resurs måste utnyttjas aktivt, inte bara som hjälp för att organisera ytterligare resurser, sakkunskap och synvinklar, utan också för att demonstrera att områden som Ronna inte bara ska ses som bördor för Södertälje kommun, problemområden som kräver ständiga stödinsatser och subventioner, utan att de tvärtom kan vara resurser för staden och bidra till Södertäljes ambition att lansera sig som en innovativ och verkligt internationell stad inför Europas städer, politiker och potentiella investerare.

UTVECKLINGSPLANEN

Vision

Ronna är en hållbar stadsdel i ett hållbart samhälle - ekologiskt, socialt och ekonomiskt

Ronna är en bosättningsort för människor med olika erfarenheter, olika kompetenser, inkomstnivåer och olika ursprung

Ronna är en fullödig stadsdel med hemkänsla och medborgare/boende som känner känsla av sammanhang i Södertälje, i regionen och i världen

Ronna är en stadsdel med hög arkitektonisk kvalitet, medveten kulturmiljö och blandade upplåtelseformer, boendeformer och verksamheter

Ronna är centrum för innovativ småföretagarverksamhet

Ronna är en modell för miljonprogrammets omvandling till modern stadsmiljö

Målbild Ronna 2030 - ett blandat bostadsområde med en internationell företagspark

2030 är Ronna en blandad och mångfacetterad stadsdel. Det är det positiva resultatet av ett beslut som fattades av politiker i Södertälje 2012 att driva en utvecklingsplan för Ronna med bland annat stöd för ny bebyggelse som har gjort området tätare, livligare och mer attraktivt.

Beslutet gick också ut på att endast tillåta ny bebyggelse som kirurgiskt passar in och gör ett arbete på platsen; skapar en tryggare miljö, avgränsar en offentlig plats, överbryggar nivåskillnader eller något liknande, utöver att vara arkitektoniskt intressanta och experimentella i framkant. Även utvecklingen av de befintliga husen har tilldragit sig intresse för sitt nytänkande, både energi- och utseendemässigt. Byggnader som intresserade nya målgrupper och satte Ronna på den arkitektoniska kartan. Utvecklingsbolaget Framtid Ronna AB har drivit utvecklingen tillsammans med en aktiv områdesgrupp med representanter från de boende.

Stadsradhus har sprängts in i området på flera ställen när parkeringsfrågan fick en rimligare lösning. Hus där ägarna har rätt att utforma sin del efter (i stort sett) eget huvud. En möjlighet även för människor med små medel att utveckla identiteten i sitt boende.

Nya typer av hus för generationsboende, där det ökande antalet äldre kan leva fortsatt självständiga liv tillsammans med yngre generationer, antingen från den egna familjen eller från den bostadsgrupp som skapades för att medverka i utformning och planering av bostäderna.

De kreativa offentliga rummen har skapat självklara målpunkter i stadsdelen och kopplingen till omgivningen har förbättrats. Ronna har utvecklats till en tyngdpunkt i Södertälje. En plats där täthet och diversitet ger underlag för boende, verksamheter, kollektivtrafik och en modern och attraktiv stadskultur.

Frizon Ronna har blivit ett nytt ekonomiskt nav. De stora företagen finns kvar i Södertälje som representanter för den kraftfulla gamla ekonomin, samtidigt som den internationella företagsparken "One World" i Ronna står för den moderna, framtidsinriktade nya ekonomin. Denna utveckling har inte bara bidragit till Ronnas framväxt som ett vitalt, modernt, livligt samhälle, utan även till Södertäljes hållbara utveckling som helhet. Det gör Södertälje mindre känsligt för ekonomiska kriser och negativa förändringar i makroekonomin.

Den internationella företagsparken "One World" har uppmärksammats mycket. Fortfarande drar den många besökare till Ronna eftersom den inte har etablerats i konventionella hus. I stället har man byggt upp en världsutställning i miniformat med spännande byggnader. Detta lockar inte bara investerare och entreprenörer, utan även regelbundna besök av arkitekter, studenter, turister med flera som bidrar till butikssektorns tillväxt och ekonomiska stabilitet. Tack vare detta har kulturscener, kaféer, restauranger med mera också växt upp längs huvudgatan där spårvagnen som förbinder Ronna med Södertälje centrum och resecentrum passerar.

Varför en integrerad lokal utvecklingsplan nu?

En analys av tidigare program, initiativ och projekt som genomförts i Ronna visar att de flesta sådana insatser har haft avgörande begränsningar, oavsett hur positiva effekter de haft för individuella Ronnabor.

Först och främst har de alltid varit tidsbegränsade, i enlighet med de specifika reglerna för programmen och dokumenten i fråga, och har inte tacklat problemen under en längre tidsperiod som skulle ha gett möjligheter till verkligt långsiktiga framgångar.

För det andra har man i de flesta fall endast fokuserat på offentliga insatser och investeringar, vilket har lett till alltför begränsade framgångar. När stöd, subventioner och finansiering från det allmänna har tagit slut har området återigen övergivits, och de positiva förändrings- och utvecklingsprocesser som hade inletts har avbrutits.

Den tredje och viktigaste begränsningen är att insatserna aldrig lägger fokus på en verkligt strukturell utveckling av Ronna till ett starkt och självständigt område. Man har sett det som ett område som bara behöver hjälp och stöd. Det har inte gjorts någon verklig ansträngning att tro Ronna och dess invånare om mer än så, att ge dem möjligheter och tillfällen att utvecklas från mottagare av försörjningsstöd och sociala insatser till en stark del av samhället Södertälje som aktivt bidrar till hela stadens hållbara utveckling.

Som sammanfattning av bristerna med gjorda försök att utveckla Ronna kan sägas att dessa insatser alltid har tillhandahållit inriktning och incitament under för korta perioder, mot alltför begränsade syften och målområden, samt för en grupp av aktörer och samarbetspartners som varit alltför liten och begränsad för att möjliggöra verkligt strukturell och hållbar framgång.

Huvudsyftet och målet med att nu ta fram ett utvecklingsplan för hållbar utveckling av Ronna är att göra en riktad insats att övervinna bristerna med tidigare initiativ, samt att utforma och verkställa en mer framgångsrik och långsiktig metodik för integrerad grannskapsutveckling i Ronna. Om en sådan metodik kan genomföras med varaktig och mer strukturell framgång kan det bli till nytta inte bara för Ronna. Metoden kan bli förebild för en omfattande, långsiktig regenerering och utveckling av andra utsatta bostadsområden i Södertälje.

Syfte

Syftet är att öppna en väg för området att bli en framgångsrik och stark stadsdel som aktivt bidrar till Södertäljes positiva utveckling i regionen. För att ge realistiska och tillförlitliga perspektiv och en seriös möjlighet att uppnå syftet måste planen tillhandahålla:

En långsiktigt plan för Ronnas utveckling.

Planen får inte tidsmässigt begränsas av mandatperioder eller varaktighet för aktuella finansieringssätt. Planen bör löpa över den tidsperiod som bedöms nödvändig för att uppnå fullständig, varaktig framgång i utvecklingen av Ronna. Det innebär att finansiering och andra förutsättningar ännu inte är klart för alla delar av planen. De bör ändå vara med för att ge helhetsperspektiv på satsningen och finnas i tankarna hos alla berörda parter. När sedan nya finansieringsmöjligheter uppstår under planens genomförande kan dessa delar aktiveras omedelbart, enligt ett långsiktigt perspektiv.

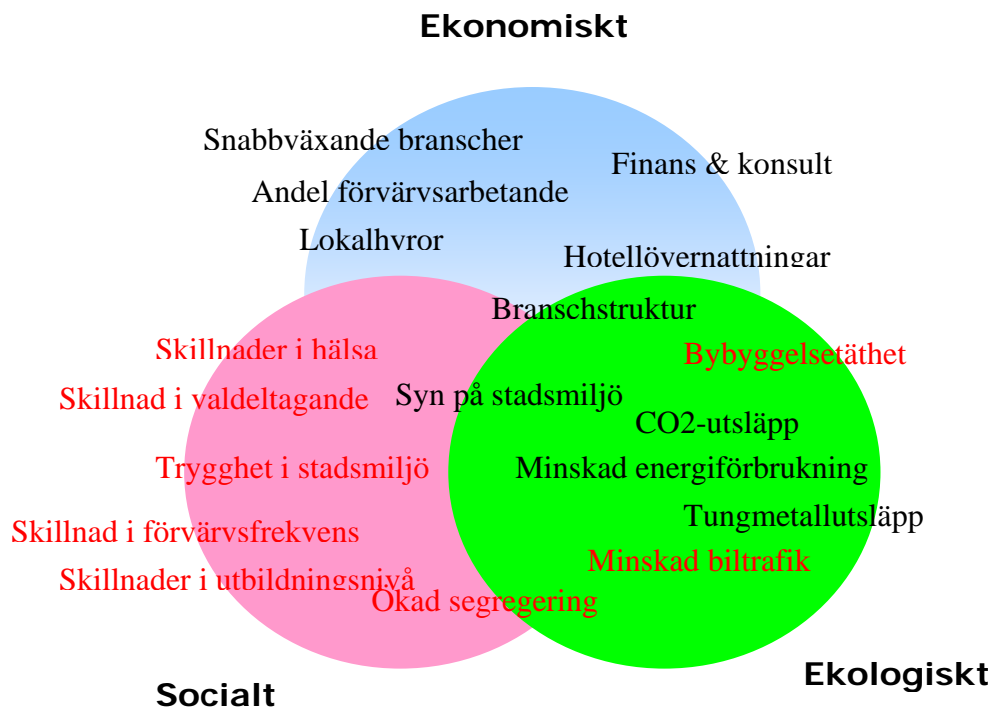
En helhetssyn på Ronnas utveckling.

Till skillnad från tidigare insatser får planen för Ronna inte inriktas mot och begränsas av det som för tillfället är på modet för program, politiska åtgärder och finansieringsmöjligheter. Planen bör i stället utformas med en sammanhållen och tillförlitlig strategi som ger ett perspektiv av framgång och identitet för Ronna. Strategin måste täcka alla delar, det vill säga aktiviteter, projekt, processbeskrivningar och milstolpar som leder fram mot visionen, och en tidsperiod på tio till tjugo år.

Vägen framåt - hållbar utveckling

Behoven av en samlad strategi för hållbar utveckling där ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner balanseras mot varandra har kommit att accentuerats allt tydligare. Hållbar utveckling är ett övergripande mål inom EU och för Sverige. Hållbar utveckling definieras vanligen som ekologisk, ekonomisk och social samhällsutveckling.

Utmaningar

Upprustningen av de så kallade miljonprogrammen är en av de största byggnadsuppgifter vi står inför. Mer än 25 % av lägenheterna i Sverige och Södertälje går in i en fas där det under alla omständigheter behövs stora investeringar. Det är ett tillfälle att utnyttja till utveckling och förändring av de svagheter som visat sig i form och innehåll. Att hitta kreativa metoder för det är nödvändigt, nya samarbeten, nya organisationsmodeller, nya sätt att tänka.

Idag pratar man om både ett områdesperspektiv och ett hela-staden perspektiv och det är viktigt att se alla stadsdelar i sitt sammanhang. Stadsstrukturen är segregering i sig och den dokumenterade bristen på fysisk uppkoppling, ur flera aspekter i stadsstrukturen, och de ökande socioekonomiska skillnaderna inom tätorten, och för all del hela kommunen, missgynnar vissa stadsdelar och förtar livschanser för människor. Det gör oss alla fattigare på sikt. De som kan välja liv och bostad väljer även åt dem som inte kan. Hur Södertälje lyckas med sina så kallade utsatta områden är en ödesfråga.

Övergripande strategier

- Det krävs en **helhetssyn** på stadsdelen i sitt sammanhang och den sociala och fysiska utvecklingen i förening.
- Det behövs större **variation** i boendeformer, upplåtelseformer, arkitektonisk gestaltning och innehåll. Stad är både form och innehåll.
- En stadsdels brister finns delvis i omgivningen. Det behövs bättre fysiska och mentala **samband** mellan olika delar av staden.
- En stadsdel är uppväxtmiljö och hem för många människor. Man måste kunna ha en positiv **identifiering** med sin stadsdel.
- All förnyelse måste utgå från dem som bor i området och ske genom **samverkan**.

Kort och allmänt om Ronna

Ronna ligger i ett kuperat område i Södertälje tätorts nordvästra utkant. Höghusen vid Klövjevägen stod klara redan i början av 1962 då främst finska familjer flyttade in i samband med arbetskraftsinvandringen från Finland.

Förutom hyreshusen kring Robert Anbergs väg och Klövjevägen finns inslag av radhus och villor mot söder och väster. I närheten finns skog, strövområden och badsjöar.

Under de senaste åren har en upprustning skett av genomfartsgatan och även av parkmark och övriga grönytor. Under hösten 2010 invigdes en så kallad spontanidrottsplats i närheten av Ronnaskolan.

Hyresrätt är den dominerande upplåtelseformen i stadsdelen, drygt 78 %. Bostadsrätter saknas och resten av fastighetsbeståndet utgörs av egna hem. Två företag äger merparten av fastigheterna. Graflunds förvaltar drygt 1 100 lägenheter för en norsk ägare - Acta, medan Telgebostäder har ca 700 lägenheter.

Mitt i stadsdelen finns ett centrum som förändrats åtskilligt sedan tillkomsten i slutet av sextiotalet. 1991 byggde Telgebostäder ett lägenhetskomples ovanpå de låga byggnaderna som ger centrum dess nuvarande siluett. Idag ägs centrum av Ginata AB.

Den utarmning av servicen som skett sedan slutet av 80-talet har påverkat det sociala livet i hela stadsdelen med negativa konsekvenser som följd. Färre personer söker sig till centrum för att mötas, handla och uträtta ärenden.

Inomloppet av 40 år har stadsdelen Ronna skiftat befolkning från en majoritet av svenskar och finländare till en majoritet av assyrier/syrianer och irakier. 1970 inleddes den assyrisk/syrianska bosättningen i Ronna och har sedan dess kommit att sätta sin prägel på det sociala livet i stadsdelen.

Under första hälften av 2000-talet har ett stort antal flyktingar med kristen bakgrund från Irak och Syrien sökt sig till Södertälje, och många av dem har bosatt sig i Ronna. Stadsdelen har idag drygt 7 000 invånare.

Stadsutveckling

Unik stadsdel

Ronna är en unik stadsdel i en unik region. Stadsdelen är beroende av framgång för Stockholmsregionen men har också en plats i världen och för världen. Möjligheten ligger i att framhäva det som särskiljer; platsen, arkitekturen och kulturen. Förstärka det som är framgångsrikt, försvaga det som håller tillbaka.

Ronna bör utvecklas och berikas, inte för att det är dåligt utan för att det är naturligt. Nya verksamheter, byggnader och kommunikationer bör komplettera och utveckla det existerande, som vår tids självklara tillägg. Så har städer och byar i alla tider förändrats och utvecklats. Endast på så sätt kan en autentisk och uthållig livsmiljö skapas.

Funktionalismens stadsplaner är inte lika lätta att komplettera som tidigare, mer generella stadsplanemönster. Där kan man fortsätta med samma struktur och fylla i de nya rutor som uppstår. Det är en stark och tydlig struktur som egentligen är viktigare än de individuella husen. Men så enkelt är inte fallet med de bostadsenklaver som byggdes under rekordåren. De är ur viktiga aspekter ”färdiga” redan från början, och därför krävs det fingertoppskänsla vid kompletteringar. Det alfabet som ligger till grund för planen måste tolkas och skriften tydligas.

Förändringar i den fysiska strukturen måste göras i medvetande om hur stadsdelarna faktiskt är uppbyggda. Och det finns inga patentlösningar. Det blir inte stad för att man parkerar på gatorna i stället för i parkeringshus eller bygger ett höghus i centrum. För det är ju stad alla vill ha idag, staden som form, den klassiska. Men det är staden som innehåll som är det intressanta. Det som den ”urbana” miljön som fri och komplex resurs kan erbjuda i form av möten med olika sorters människor, socialisering till medborgare, utveckling av den personliga identiteten, umgänge, demonstrationer och demokratiutveckling.

Förhållningssättet bör präglas av respekt och förutsättningslöshet inför det befintliga. Det finns inte en definitiv lösning eller en ”quick fix” i detta sammanhang. Det krävs en helhetssyn på arkitektur och hållbarhet och målet är livskvalitet i begreppets hela vidd. Kvalitén på den miljö vi lever i måste bli en angelägenhet för alla så att den kan uppnås både för samhället som helhet och för individen. Det innebär att de tillägg och åtgärder som kommer ifråga både kan vara egensinniga och sig själva nog, men de har också en uppgift att fylla, ett problem att lösa för helhetens bästa. Man bör avhålla sig från triviala och tidstypiska tillägg, spekulativa byggnader utanför sammanhanget, överdriven pietet för det befintliga. Målet är en fullödig, komplex och demokratisk stadsmiljö. Det är en intressant utmaning och en läroprocess för alla inblandade.

Det finns ett starkt och väl dokumenterat samband mellan:

- **Social sammanhållning och byggd form**
- **Hållbarhet och täthet**
- **Kollektivtransport och rättvisa**
- **Offentliga platser och tolerans**
- **Bra ledning och städer som betyder något för sina medborgare**

För att komma vidare måste vi ta det på allvar.

Mål

- Utvecklingen av befintlig bebyggelse och miljöer ska ske med respekt för de kvaliteter som finns men också med insikt om brister. Tillkommande bebyggelsen i Ronna ska präglas av hög arkitektonisk kvalitet och ska kompletterat och berika stadsdelen. Endast det bästa är gott nog.
- Människorna ska vara stolta över sin unika stadsdel och samtidigt känna att de är en del av ett större sammanhang i Södertälje, i regionen, i världen.
- Ronna ska utvecklas enligt intentionerna om ett hållbart samhälle - ekologiskt, socialt och ekonomiskt.
- Ronna ska vara en fullödig stadsdel med hemkänsla.
- Ronna ska vara den bästa representanten för hur miljonprogramsområden kan utvecklas till moderna stadsmiljöer i egen rätt.
- I Ronna bor människor från olika inkomstgrupper och från olika delar av världen och Sverige.

Strategi

- Ombyggnad och förtätning ska prioriteras på ett sätt så att den sociala och yttre miljön förbättras.
- All ny bebyggelse måste motiveras med att den förstärker Ronna ur någon aspekt, alternativt försvagar eller eliminerar något som inte är bra eller fungerar dåligt. Det gäller inte bara fysiska konsekvenser av bebyggelse.
- Ny bebyggelse ska stärka handel och service.
- Verksamheter som inte stör varandra ska samlokaliseras.
- Kulturplanering - lyft konstprojekt - kreativ stad - öppen stad.
- Offentliga rum och platser för urbana ritualer; festivaler, skådespel, möten ska färdigställas.
- Gränserna mellan offentligt och privat i stadsmiljön ska förtydligas - identifiera och förstärk stråk och målpunkter, överbrygga barriärer.

Medel

- **Permanent Ronna stadsdelsgrupp** – en samverkansorganisation mellan kommun, privata fastighetsägare, företag, hyresgäster, dvs. egentligen en formalisering av Local Support Group. - Finansiering: Samverkanspartners
- Ett utvecklingsbolag, **Framtid Ronna AB**, skapas av kommunen, fastighetsägare och andra intressenter.
- **Områdesutvecklare** – en samordnare på platsen. – Finansiering: Samverkanspartners
- **Utredning av Ronnas fysiska förutsättningar** - en "möjlighetskarta" inklusive genomgång av alla detaljplaner. - Finansiering: Södertälje kommun
- **Stadsanalys av Ronna** - hur fungerar Ronna rumsligt idag. - Finansiering: Regionalfonden, Södertälje kommun

- **Advokativ planering** - hyresgäster/invånare förses med professionella resurser för att bedöma förslag och visioner. - Finansiering: Södertälje kommun
- **Vision Ronna - fysisk vision om 20-30 år.** Stadsanalys och arkitekttävling ger underlag för en långsiktig vision. - Finansiering: Södertälje kommun
- **Arkitekttävling ”Framtid Ronna”**- i två steg - först övergripande planering och sedan tävlingar om de projekt som ska förverkligas. Hur ska energihushållningen förbättras i befintliga hus? Hur kan lägenhetssammansättning förändras? Hur kan bättre möjligheter för en bostadskarriär i Ronna skapas? Hur kan även människor som har begränsade resurser uttrycka sin identitet genom boendet? Hur kan den fysiska strukturen förändras så att den fungerar bättre? Hur kan barriärer överbryggas? - Finansiering: Södertälje kommun, Regionalfonden.
- **Idéa store – medborgarhus** som märkesbyggnad i strategiskt läge. Finansiering: Framtid Ronna AB, Regionalfonden.
- **Företagshus** ett centrum för småföretagsverksamhet. – Finansiering: Ronna tillväxt (se nästa kapitel), Regionalfonden.
- **Europas 2013** - internationell uppmärksamrad tävling av arkitekter under 40 år. Ronna stadsdel är erbjuden att delta i denna tävling. - Finansiering: Södertälje kommun, Framtid Ronna AB, Regionalfonden

ÄGANDE

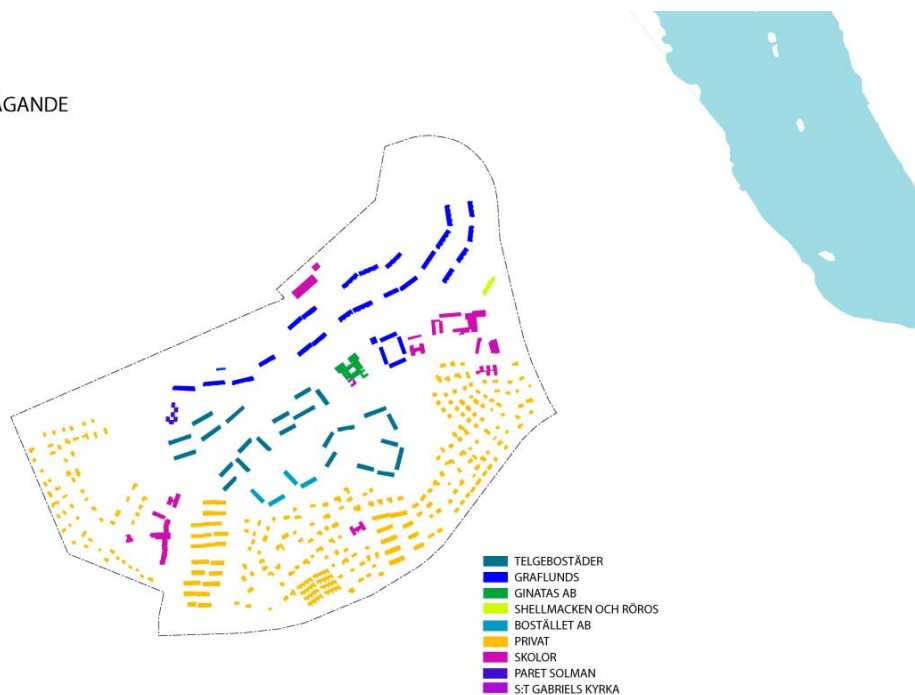

Bild: Jennifer Mack

Ekonomisk utveckling

Ronna är en del i Södertäljes generella ekonomiska tillväxt genom de satsningar som görs för att stärka små och medelstora företag. Entreprenörer i Ronna ges stöd för att bland annat utveckla den företagsamhet som kan riktas mot den internationella marknaden, framför allt mot Mellanöstern. De investeringar som behöver göras i Ronnas befintliga och nya fastighetsbestånd utgöra också basen för en företagsamhet med betoning på energihushållning och smart teknik. Gröna kopplingar till närodlat i Järna och en utveckling av de offentliga grönområdena i Ronna bör göras. Etableringen av ett "Företagshus" för näringsidkare av olika slag och med service för företagare kan gynna en sådan utveckling med sikte på Ronna international business park.

Mål

- Ronna centrum är ett aktivt välbesökt centrum för service, företagande och offentliga tjänster
- Södertäljes näringsliv och näringslivet i Ronna är operativt sammanlänkat genom kommunens generella stöd till små och medelstora företag genom Nystartskontoret, Nyföretagarcentrum, Handelskammaren och Södertälje kommun.
- De internationella affärsförbindelserna – särskilt med Mellan Östern – är utvecklade och etablerade.
- Bostadsbolagen/Fastighetsbolagen upplåter lokaler i markplan för entreprenörer med affärsidéer under etableringen av Företagshuset och Ronna International Business Park
- Utbildningsnivåerna hos Ronnas unga och vuxna befolkning är i nivå med Södertäljes.

Strategi

- Nya affärsverksamheter och offentlig service etableras i Ronna Centrum
- Ett "institutionaliserat" samarbete mellan Näringslivskontoret, Nyföretagarcentrum, Nystartskontoret och Handelskammaren riktar fokus på entreprenörer och blivande entreprenörer i Ronna – Ronna tillväxt. Gruppens motiv och drivkraft är bl a CSR – Corporate Social Responsibility
- **Ronna tillväxt** utvecklar ett riktat fokus på internationella affärsmöjligheter gentemot Mellan - Östern. Internationella företag och nätverk - bör kunna utvecklas mot bakgrund av tillgången på språk, affärskulturkunskap och internationella nätverk.
- En projekt grupp – t ex Ronna tillväxt – tar fram en plan för Företagshuset.
- Ronna Centrum utvecklas i samarbete med fastighetsägare, entreprenörer, Södertälje kommun och frivilligorganisationer
- Fastighetsägarna Telgebostäder och Graflunds inventerar beståndet av tillgängliga/möjliga affärslokaler i sitt fastighetsbestånd för mindre entreprenöriella verksamheter.

- Näringslivets och högskolans Mentorskap utvecklas för stöd och stimulans till unga och vuxnas vidare studier i gymnasium och högskola.

Medel

- **Företagshuset / Ronna International Business Park** – byggs upp med stöd av befintliga näringsidkare med säte i Ronna och Södertälje. - Finansiering: privata näringsidkare, Södertälje kommun, Regionalfonden
- Utbildning i **internationella affärsrelationer** – Finansiering: Handelskammaren, Nyföretagarcentrum, ALMI företagspartner, Arbetsförmedlingen
- **Företagsinkubator** – lokala entreprenörer med nya företagsidéer ges möjlighet till stöd att utveckla sina idéer från ax till limpa. - Finansiering: lokala näringslivet, Södertälje kommun, Campus Telge med flera.
- **Ronna Mini World Exhibition** – i samband med invigning av Företagshuset och handelsplats Bazaar genomförs en internationell utställning i Ronna och Geneta med centrum i Scania rinken och Axa sport center. - Finansiering: privata näringsidkare, Södertälje kommun, externa sponsorer.

Medel redan på gång som behöver samordnas

- **Nystartskontoret** - fortsätter sin verksamhet med att identifiera, engagera och stödja blivande entreprenörer. - Finansiering: Södertälje kommun och Tillväxtverket.
- **Matchning Södertörn** – övergår till en permanent matchningsorganisation för företagare och arbetskraft. - Finansiering: Södertälje kommun och Regionalfonden
- **Mentorskap/Näringslivets Ronnagrupp** - utvecklas i samarbete med Handelskammaren, Rotary, Nyföretagarcentrum, Campus Telges utbildningar - Finansiering: privata näringsidkare, Campus Telge
- **Bazaarprojektet** – tillsammans med kommuner i Mälardalen söker Södertälje kommun medel från Regionalfonden för att etablera handelsplats Bazaar i stadsdelen Ronna. - Finansiering: Regionalfonden, Södertälje kommun, privata näringsidkare

Social utveckling

Kapitlet redovisar aktiviteter som redan idag rör Ronna. Dessa bör samordnas med andra aktiviteter i utvecklingsplanen.

Från arbetslöshet till arbete

Arbetslösheten och ett stort antal personer beroende av försörjningsstöd är en stor utmaning för Södertälje kommun och också för Ronna. I en jämförelse mellan de senaste tio årens utveckling av förvärvsfrekvensen fluktuerar den marginellt till det bättre under högkonjunktur, men håller sig stadigt på en avsevärt lägre nivå i Ronna än Södertälje i stort. Ungdomsarbetslösheten är i jämförelse med andra kommuner i Stockholms län förhållandevis hög i Södertälje. Detta avspeglas också i Ronna, där antalet arbetslösa ungdomar mellan 20-25 år är drygt 32 % jämfört med Södertälje i sin helhet som är 20 %.

Allt för många vuxna invånare i Ronna är därmed beroende av andra källor för sin försörjning än avlönat arbete i form av anställning eller företagande. Detta faktum synliggörs också av innevånarnas lägre inkomster och beroende av samhällets transfereringsmedel i form av socialbidrag från kommunen, arbetslöshetsersättning från arbetslöshetskassan och sjukersättningar och bostadsbidrag från Försäkringskassan.

Mål

- Förvärvsfrekvensen i Ronna ska öka både för kvinnor och män

Medel redan på gång. Behöver samordnas.

- **Fler i arbete** –utvecklas till att bli en ”one stop shop” för arbetslösa försörjningsstödstagare och långtidsarbetslösa. Finansiering: Södertälje kommun, Arbetsförmedlingen och ansökan till Socialfonden
- **Matchning Södertörn/arbetskraft** – fortsätter att matcha arbetslösa medborgare till arbetsmarknaden i nära samarbete med näringslivet. Finansiering: Södertälje kommun, Arbetsförmedlingen och Socialfonden
- **KomHall** – är ett projekt inom social ekonomi som syftar till att etablera verksamhet för långtidsarbetslösa och personer som av olika anledningar inte kan delta i ordinarie arbetsmarknad. Finansiering: Södertälje kommun, Arbetsförmedlingen och ansökan till Socialfonden
- **Romer till nya utbildningar** – syftar till att forma nya modeller för utbildning och praktik för och med romska ungdomar och kvinnor. Finansiering: Folkbildningen, Södertälje kommun och ansökan till Socialfonden
- **Nationell Matchning** – arbetar över hela svenska arbetsmarkanden för matchning av arbetslös utbildad arbetskraft till företag som är i behov av att anställa. Finansiering: Arbetsförmedlingen, Socialfonden
- **Telge Peab AB** – har bildats av Telgekoncernen och byggbolaget Peab AB för att bygga nya bostäder och renovera befintligt bostadsbeståndet genom att ge arbetslösa, försörjningsstödstagare och nyanlända flyktingar, utbildning, praktik och anställning. Finansiering: Södertälje kommun, Telgekoncernen, Peab AB, Telge Peab AB samt Socialfonden
- **Telge Manpower Jobbstart AB** – stödjer försörjningsstödstagare, nyanlända flyktingar och invandrare samt långtidsarbetslösa med jobbcoachning,

yrkesvägledning, studievägledning och insatser för nyföretagande. Finansiering: Södertälje kommun, Arbetsförmedlingen, Telgekoncernen och Socialfonden

- Telge Tillväxt AB – har skapats med syfte att halvera ungdomsarbetslösheten genom att anställa ett antal ungdomar och bygga på deras kunskaper med utbildning, yrkesutbildning, praktik och språkkunskaper. Finansiering: Telge Tillväxt AB och Socialfonden

Skolan

Skolan är den viktigaste mötesplatsen i stadsdelen. Där träffas föräldrar, elever och lärare. Där skapas och kommuniceras mycket av samhällets värdegrund. Det är en plats för social fostran och demokratiutveckling. Ronnaskolan ska stå ”mitt i byn”, inte bara fysiskt.

Ronnaskolan har visionen av att vara en skola som elever, föräldrar och personal är stolta över. Elever som lämnar Ronnaskolan efter avslutad utbildning förväntas ha en god social och kulturell kompetens. Målsättningen är att alla elever ska kunna utveckla ett förhållningssätt som innebär att olika åsikter och uttalanden respekteras, även om dessa inte delas av alla.

Mål

- Utbildningsnivåerna i befolkningen i Ronna, unga som vuxna, ligger i nivå med Södertälje i sin helhet och strävar att uppnå nivå med Stockholms Län.
- Antalet och andelen elever i årskurs 9 med godkända betyg och behörighet till gymnasieskolans nationella program ska öka (Ronna lokalt mål)

Medel redan på gång

- **Livskunskap** - utgör en del av Ronnaskolans värdegrundsarbete. Finansiering: Södertälje kommuns ordinarie utbildningsbudget
- **Mentor Sverige** – samarbete med AstraZeneca pågår genom Mentor Sverige och Noticum. Finansiering: Mentor Sverige, Astra Zeneca, Noticum, Södertälje kommun
- **Integrationsarbete** - via läsprojekt i litteratur i årskurs 3. Finansiering: Södertälje kommun ordinarie utbildningsbudget, Rotary
- **Gemensam fritidsverksamhet** - SBBK (Södertälje BasketBollKlubb) medverkar i gemensam fritidsverksamhet. Finansiering: Södertälje kommun, SBBK
- **Digital satsning** - för läs- och skrivundervisningen. Finansiering: Södertälje kommun
- **Litteraturprojekt** - bl a sagoböcker på både svenska och modersmål. Finansiering: Södertälje kommun
- **Studieverksta'n** – projekt i studiehandledning på arabiska för årskurs 6-9. Finansiering: Södertälje kommun
- **Läxläsning** – samarbete med Campus Telges studenter för läxhjälp till grundskolans elever. Finansiering: Södertälje kommun, volontärarbete
- **Sommarskola** – frivillig undervisning i basämnen under elevernas sommarledighet. Finansiering: Södertälje kommun

- **Yrkeshögskola** – pågående etablering av Södertälje Yrkeshögskola. Finansiering: Statsbidrag, Södertälje kommun
- **Läs- och skrivakademin** – för yrkesverksamma och/eller studerande med läs- och skrivsvårigheter. Finansiering: Södertälje kommun,

Från ohälsa till folkhälsa

Utvecklingsplanens inriktning överensstämmer med faktorer som påverkar hälsan. Det handlar om sysselsättning, arbete och egenförsörjning, om utbildning och förbättrade skolresultat, delaktighet och deltagande i samhällslivet - om ett gott liv i Ronna. Detta är faktorer som återfinns inom några av folkhälsopolitikens stora och breda målområden.

Hälsoskolan

Hälsoskolan syftar till att främja hälsa för nyanlända flyktingar i Södertälje kommun. Kursen ingår i ett pågående flerårigt projekt (2008-2011) med medel från folkhälsoanslaget i Stockholms Läns Landsting. Genom den nya etableringslagen och arbetsförmedlingens övertagande av introduktionen av nyanlända flyktingar och invandrare från kommunen kommer ett samarbete omkring Hälsoskolan att utvecklas med arbetsförmedlingen i dess nya roll mot nyanlända flyktingar och invandrare.

Erfarenheten visar att flyktingar sällan har tänkt på sin hälsa under flykten. Stress och upplevd ohälsa kommer ofta fram i ett senare skede, i samband med introduktionen och studierna i svenska för invandrare. Kursen leds av professionellt verksamma inom vården.

Mot bakgrund av att en stor andel av de nyanlända flyktingarna och invandrarna till Södertälje bosätter sig i Ronna, har Hälsoskolans verksamhet betydelse för Ronnaborna.

Mål

- Ronnabornas välbefinnande ökar genom förbättrad livskvalitet
- Ohälsotalen ska minska genom samordnade insatser där barn och ungdomars hälsa prioriteras (Södertälje allmänt mål)
- Folkhälsomålen bestämningfaktorer inom delaktighet och inflytande samt ekonomiska och sociala förutsättningar förbättras

Medel redan på gång

- Hälsöfrämjande introduktion - syftar till att främja hälsa för nyanlända flyktingar i Södertälje kommun. Finansiering: Stockholms Läns Landsting, Arbetsförmedlingen, Södertälje kommun, Integrationsfonden
- Hälsokommunikatörer i Stockholms Län – med hälsöfrämjande insatser bidra till att förebygga ohälsa i samband med migration. Finansiering: Flyktingfonden, Stockholms Läns Landsting, Södertälje kommun, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan
- Kartläggning av hälsans bestämningfaktorer – i syfte att identifiera de faktiska behoven i Ronna. Finansiering: Södertälje kommun, Stockholms Läns landsting m fl

Delaktighet och inflytande

Att rösta i allmänna val kan ses som den mest grundläggande formen av politiskt deltagande, och nivån på valdeltagandet betraktas ofta som en indikator på demokratins tillstånd. I ett internationellt perspektiv är det svenska valdeltagandet högt. Sett över en längre tid har dock valdeltagandet sjunkit i Sverige.

Det är också känt från tidigare forskning att valdeltagandet är lägre bland utrikes än bland inrikes födda. Att valdeltagandet i 2010 års allmänna val i Ronna är så lågt som 61,2 % i valet till kommunfullmäktige är mot bakgrund av befolkningens sammansättning och de socio-ekonomiska förhållandena enbart en bekräftelse på vad forskning och utvärdering redan konstaterat. Det låga valdeltagande kan sägas känneteckna ett ”utanförskap” – eller åtminstone en känsla av ett utanförskap.

En av de stora politiska utmaningarna såväl i Sverige som i andra demokratier är att förbättra resurssvaga och marginaliserade gruppers möjligheter att delta i det politiska livet. Medborgarna måste ges möjligheter till ett effektivt deltagande, dvs. faktiska möjligheter att ta ställning till politiska frågor, göra sin röst hörd och föra upp frågor på den politiska dagordningen. Det räcker inte bara med att människor har vissa rättigheter utan också har någorlunda jämlika möjligheter att använda dessa rättigheter.¹

För att förbättra Ronnabornas valdeltagande och samhälleliga deltagande, behövs både breda och djupa förändringar som leder till höjd utbildningsnivå, ökad förvärvsfrekvens, höjda inkomster.

Erfarenheterna från de tidigare insatserna i det storstadsarbetet under perioden 2002-2004 visade på betydelsen av att skapa forum för boendes medverkan och inflytande i angelägenheter som berörde den egna stadsdelens utveckling. Boenderådet med 20 stycken valda representanter och med en central stadsdelsamordnare som ”spindeln” i det lokala nätverket påverkade under några års tid både planeringsprocesser och politiska beslut. Arbetet fick ytterligare effekter. Valdeltagandet i Ronna ökade vid 2002 års val och ett flertal aktiva Ronnabor gick in i Södertäljes olika politiska partier och återfinns idag bland de förtroendevalda.

Det finns all anledning att lära av historien. Ronnaborna behöver idag återupprätta sina forum för delaktighet och inflytande. Utvecklingsplanen föreslår därför att en Idéa store byggs. Det kan innehålla medborgarkontor, bibliotek och möteslokaler.

Telgebostäder har idag inrättat en tjänst som Trygghetsamordnare och Södertälje kommun har för närvarande fem stycken Trygghetsvärdar, varav en arbetar för stadsdelen Ronna. För att behovet av samordning av utvecklingsarbetet i Ronna ska förverkligas, behövs en **stadsdelssamordnare** med kontor i Ronna. Ett **medborgarkontor** kan utgöra plats för samtliga dessa tjänster med uppdraget att verka för Ronnas utveckling.

Mål

- Ronnaborna utövar sina medborgerliga och politiska rättigheter genom ett aktivt deltagande i samhällslivet med likvärdiga förutsättningar och möjligheter
- Ronnabornas relativa ojämlikhet i ekonomiska och sociala förutsättningar minskar i förhållande till Södertälje och Stockholms Län i stort

---

¹ Politisk delaktighet, demokrati och mänskliga rättigheter i kommunerna – SKL 2009

- Ronnabornas medborgerliga, politiska och sociala rättigheter medverkar till politisk jämlikhet och delaktighet.
- Valdeltagandet i de allmänna valen ska öka, både för män och kvinnor, jämfört med valet 2010. (Ronna lokalt mål)

Medel

- **Idéa store / Medborgarhus** – ett Medborgarhus projekteras. Finansiering: Ronna framtid AB, Regionalfonden.
- **Medborgarkontor** – Finansiering: Södertälje kommun, lokala samarbetsaktörer, Regionalfonden samt Framtid Ronna AB
- **Stadsdelssamordnare / Utvecklingsledare** – en tjänst inrättas med placering i Ronna. Finansiering: Södertälje kommun, Framtid Ronna AB
- **Stadsdelsgrupp/råd** - Ronna stadsdelsgrupp permanentas som en fortsättning och utveckling av URBACT Local Support Group . Finansiering: samverkande parter.

Medel redan på gång

- **Främjande av högre utbildningsnivåer** – genom förbättrade resultat i grundskola, gymnasium, vuxenutbildning. Finansiering: Södertälje kommun, med flera utbildningsinstitutioner
- **Främjande av arbetskraftutveckling** – genom förbättrade möjligheter till egenförsörjning och arbete. Finansiering: Södertälje kommun, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, Socialfonden och Regionalfonden
- **Främjande av en aktiv fritid** – genom ökat deltagande i samhällets och civilsamhällets föreningar, organisationer och evenemang. Finansiering: Södertälje kommun, studieförbund, frivilligorganisationer
- **Främjande av delaktighet och inflytande** – genom stöd till ökat engagemang i samhället och dess institutioner samt ett ökat valdeltagande. Finansiering: frivilligorganisationer
- **Boende och Medborgardialoger** – dialoger genomförs inom ramen för Ronnas utvecklingsarbete. Finansiering: Södertälje kommun, samverkande parter

Kultur, fritid och det civila samhället

Kultur- och fritidskontoret har konstaterat att det behövs ökade resurser för att möta en växande social oro bland ungdomar i flera stadsdelar. För att vända denna trend behövs samverka mellan flera aktörer i samhället - socialtjänsten, polisen, brottsförebyggande rådet, frivilligorganisationer och andra.

Fritidsverksamhet och sysselsättning måste finnas till hands vid tidpunkter då ungdomarna bäst behöver dem. Samverka med externa aktörer präglas av en inriktning mot att skapa nya mötesplatser som ger tillfälle till deltagande, engagemang och personlig utveckling för ungdomarna själva. Kommunens idrottsanläggningar, fritidsgårdar, föreningsstödd verksamhet, Torekällberget, Kulturskolan och Luna Kulturhus är potentiella mötesplatser för alla ungdomar i hela Södertälje, inklusive ungdomar i Ronna. I Ronna finns också exempel på en sådan ny mötesplats, Ronna Park – spontanidrottsplatsen - som invigdes på hösten 2010.

Fritidsgården

Södertäljes fritidsgårdar, så även Rösberga fritidsgård, har utökat sitt öppethållande och kulturskolan har gått in på fritidsgården med en öppen pedagogisk verksamhet, inom vilken kulturskoleelever ges möjlighet till livespelningar på fritidsgården.

Unga berättar är en verksamhet för unga som vänder sig till dem på deras fritid, till elever och lärare i skolan samt till kursdeltagare på kvällstid på Kulturskolan. Verksamheten skulle även kunna kallas för Medieverkstad. Huvudsyftet är att, med medier som verktyg, stärka ungas eget skapande och ge deras röst en tydligare plats i samhället. Digitalt berättande utgör grundkonceptet för verksamheten men även andra format och metoder prövas. Ett samarbete med Södertäljes lokala tv sändningar kan utvecklas.

Offentligt rum och föreningsdriven fritidsgård

Att aktivera det civila samhället är en av utmaningarna för det fortsatta utvecklingsarbetet i stadsdelen och i kommunen. Det betyder att stimulera nuvarande föreningsliv så att det kan utvecklas. För det behövs en mötesplats, som kan inrymma en föreningsdriven fritidsgård, eventuellt sponsrad av någon av kommunens större företag.

Förutsättningarna för föreningar med barn och ungdomsverksamhet i stadsdelen bör förbättras. I detta sammanhang har volontärverksamheten potential att utvecklas i samarbete med föreningslivet och de som bor i Ronna. Arbetet med att utforma volontärverksamheten ske i dialog med boende i stadsdelen.

Utifrån kulturmiljöaspekter bör en fördjupningsstudie genomföras för hela stadsdelen. Tänkbara samarbetspartner är Länsstyrelsen och Boverket.

Mål

- Alla Ronnabor ska ha möjlighet att uppleva, lära och agera inom områdena kultur, fritid, idrott och föreningsliv
- Bästa möjliga förutsättningar för ett rikt kultur- fritids- förenings- och idrottsliv bidrar till hög livskvalitet
- Andelen Södertäljebor / Ronnabor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka (Södertälje allmänt mål)
- Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka (Södertälje allmänt mål)
- Andelen Södertäljebor / Ronnabor som utnyttjar kultur- och fritidsutbudet ska öka (Södertälje allmänt mål)
- Nyttjandegraden av Södertälje kommuns anläggningar ska öka för flickor (Södertälje allmänt mål)

Medel

- **Flytta fritidsgården** – diskussioner och beslut om en förflyttning av Rösberga fritidsgård till ett nytt hus. Finansiering: Framtid Ronna AB, lokala fastighetsägare, Regionalfonden

- **Ronna Medborgarhus / Idéa store** – förutsättningarna för ett centrumnära ”Offentligt Rum för Ronna” utreds. Finansiering: Framtid Ronna AB, Regionalfonden

Medel redan på gång

- **Nattvandrare** – nattvandningsverksamheten återupptas och permanentas i samarbete med trygghetsvårdar, fältassistenter och polisen. Finansiering: frivilligarbetare, Södertälje kommun, Polisen
- **Volontärverksamheten** och föreningslivet – Södertälje kommun fortsätter att utveckla volontärverksamheten och frivilligarbetet. Finansiering: Södertälje kommun, frivilligorganisationerna, föreningslivet
- **Kulturmiljöutredning** – en fördjupad studie av Ronna ur kulturmiljöperspektiv som genomförs i samarbete mellan kultur- och fritidskontoret och samhällsbyggnadskontoret. Finansiering: Södertälje kommun
- **Boendedialoger** – inom ramen för Trygghetsprogrammet genomförs ett flertal boende- och medborgardialoger. Finansiering: Södertälje kommun
- **Idrott utan gränser** – syftar till att ge barn och ungdomar makt över sina egna liv genom lärarledd idrott under och efter skoltid i samarbete med föreningslivet. Finansiering: Södertälje kommun, Sörmlandsidrotten och föreningslivet
- **Unga berättar/Medieverkstad** – syftet är att ge ungdomar en möjlighet att under handledning berätta med olika digitala medier. Finansiering: Södertälje kommun, Södertälje Lokal-TV

Från otrygghet till trygghet

Mål

- Ronna upplevs som en trygg och säker stadsdel
- Antalet inrapporterade brott minskar i jämförelse med föregående mätperiod
- Antalet nyrekryteringar till kriminalitet minskar
- Förtroendet och tilliten till polisen ökar

Medel redan på gång

- Trygghetsprogrammet – innehåller ett flertal trygghetsskapande åtgärder som revideras och beslutas årligen. Finansiering: Södertälje kommun, Polisen
- Trygghetsvårdar i Ronna – arbetar för närvarande på tre månaderskontrakt och utvärdering pågår för eventuell permanentning. Finansiering: Södertälje kommun
- Nattvandring ”Föräldrar på stan” – är som aktivitet beroende av vuxnas och föräldrars frivilliga engagemang och har i Ronna haft svårigheter med kontinuiteten. Finansiering: Södertälje kommun, frivilligsektorn
- ESS – Effektiv Samverkan i Ronna – fortsätter att engagera kommunens lokala företrädare inom skola, fritidsgård, socialtjänst m fl samt polisen. Finansiering: Södertälje kommun, polisen

- Brottsförebyggande rådet – arbetar med uppföljning av insatser och åtgärder inom trygghetsområdet. Finansiering: Södertälje kommun, polisen
- Snabba insatser mot kriminalitet – är i huvudsak polisens, skolans och socialtjänstens snabba punktmarkering av unga på gränsen till brottslighet. Finansiering: Polisen, Södertälje kommun
- Polisens skolvecka – genomförs årligen av polisen för kontaktskapande med unga. Finansiering: Polisen
- Idrott utan gränser – syftar till att ge barn och ungdomar makt över sina egna liv genom lärarledd idrott under och efter skoltid i samarbete med föreningslivet. Finansiering: Södertälje kommun, Sörmlandsidrotten och föreningslivet

UTVECKLINGSPLANENS GENOMFÖRANDE

Förankring och beslut

Samhällsbyggnadskontoret överlämnar utvecklingsplanen för Ronna som ärende till samhällsbyggnadsnämnden för ställningstagande under våren 2011.

De första stegen bör vara

1. Ett partnerskap mellan kommunen, privata fastighetsägare med flera, driver projektet fram till bildandet av ett utvecklingsbolag
2. Uppdrag till SBK att göra en stadsanalys
3. Genomförandet av arkitekttävlingar
4. Ansökningar om medel från EU:s fonder till olika projekt.

Prioriteringar

Formen och innehållet i lokal utvecklingsplan för stadsdelen Ronna har tagit avstamp i URBACT-projektets idé om ett integrerat tvärsektorielt synsätt på urban utveckling. Forskning och erfarenheter från olika håll i Europa och omvärlden har visat att framgångsrika utvecklingsprocesser i den urbana miljön omfattar parallella skeenden som interagerar och påverkar varandra. En sådan interaktion är också viktig att åstadkomma i de styrnings- och beslutsprocesser, vilka urban utveckling omfattas av.

Stadsdelen Ronna, och boende och medborgare i Ronna, påverkas mer eller mindre dagligen av det som sker i omvärlden – i beslut som fattas i Södertälje kommun, i det regionala Stockholm, i de övergripande politiska och ekonomiska skeendena i Sverige och EU – och i världen. Inte minst Ronnaborna själva har en röst. Därför har det, i detta projekt och i framarbetandet av utvecklingsplanen, varit viktigt att så långt det är möjligt försöka integrera stadsdelsperspektivet med Södertälje som helhet och även med den Stockholmsregionala agendan som den kommer till uttryck i det regionala utvecklingsplanen, som antogs 2010.

En utgångspunkt i utvecklingsplanen är det faktum att i Södertälje pågår redan mycket utvecklingsarbete inom olika verksamhetsområden. Dessa utvecklingsinsatser kommer, om de ges tid och resurser att påverka på lång sikt. Det som pågår inom nämnda utvecklingsområden är beskrivet som en del i det integrerade synsättet på utvecklingsbehoven i Ronna.

Däremot, och mot bakgrund av att URBACT-projektet har ägts av samhällsbyggnadsnämnden, ligger utvecklingsplanens tyngdpunkt på stadsutveckling.

Efter drygt 10 år av lokalt utvecklingsarbete i Södertäljes fyra ”storstadsstadsdelar” med enbart ett socioekonomiskt fokus, har URBACT-projektet bidragit till att vidga utvecklingsperspektivet också till det fysiska och miljömässiga perspektivet.

Lokal utvecklingsplan för stadsdelen Ronna föreslår en prioritering av insatser och åtgärder inom infrastruktur och fysisk miljö i Ronna.

Ansvarighet

Ett framgångsrikt utvecklingsarbete kan inte göras ensamt av Södertälje kommun. I stadsdelen Ronna finns många aktörer som påverkar och bidrar på olika sätt. Fastighetsägarna Telgebostäder AB, ACTA AB via Graflunds och Ginata AB är viktiga aktörer med starka intressen i stadsdelen, så även Polisen, de lokala företagen och föreningslivet. Den breda samverkan mellan olika intressenter och aktörer som initierats genom URBACT-projektet, genom Ronna stadsdelsgrupp, måste ges förutsättningar att fortsätta. Stadsdelsgruppen har dock inte det ekonomiska ansvaret eller mandatet, varför ett sådant ansvar vilar på Södertälje kommun i nära samarbete med främst Telgebostäder AB, ACTA/Graflunds AB, Ginata AB, företagen i Ronna.

Utvecklingsplanen föreslår att Ronna stadsdelsgrupp ges förutsättningar att stödja det fortsatta utvecklingsarbetet i stadsdelen på ett mer formaliserat sätt.

Finansiering

I mitten av 2000-talet beslutade den kommunala fastighetskoncernen i Göteborg att avknoppa bostäderna i stadsdelen Gårdsten till ett eget bolag med vittgående befogenheter att inte enbart rusta lägenhetsbeståndet utan även att ta sig an frågor av social karaktär. Modellen har därefter kommit att användas på andra håll i Sverige, bland annat i Södertälje och Hovsjö, genom Telge Hovsjö AB.

Med erfarenheterna från Gårdsten diskuterar Göteborgs kommun nu, tillsammans med intressenter i Västra Götalandsregionen, en gemensam ägarkonstruktion – ett Utvecklingsbolag AB - för flera utvecklingsområden i Göteborgs och Västra Götalandsregionen.

Telgekoncernen har numera erfarenheter av samgående i bolag med flertalet privata intressenter på marknaden i Manpower Telge AB, Telge Tillväxt AB och Telge Peab AB. Ett Framtid Ronna AB i ett gemensamt bolag mellan Södertälje kommuns Telgebostäder AB, ACTA/Graflunds AB, Ginata AB samt företagare och andra intressenter, skulle kunna innebära en avsevärd kraftsamling för det fortsatta utvecklingsarbetet i stadsdelen, en stadsdel som till skillnad från Hovsjö inte enbart har *en* dominerande fastighetsägare. Det nära samarbetet mellan den offentliga och den privata sektorn backas också upp av intentionerna i EU:s URBACT-program.

Utvecklingsplanen för Ronna föreslår att förutsättningarna för en bolagskonstruktion mellan Telgebostäder AB, ACTA/Graflunds AB, Ginata AB med flera undersöks vidare av Södertälje kommun och parterna

I handlingsprogrammet för EU:s regionala utvecklingsfond länkas finansieringsmöjligheterna inom den regionala strukturfonden och urban utveckling samman. Under programperioden 2007-2013 förutsätts URBACT-projekten i olika grad delfinansieras med regionalfondsmedel. I samtliga URBACT-projekt, ca 300 stycken, och medverkande aktörer i form av partners i regioner, städer och kommuner i Europa, finns i regel ett tätt och institutionaliserat samarbete mellan den nationella myndigheten för regionalfonden och projekten. Den nationella myndigheten följer och deltar aktivt i utvecklingsprocessen.

I Sverige är Tillväxtverket myndighet för regionalfonden. Innebörden och förutsättningarna för URBACT-projektet i Ronna skiljer sig inte från övriga europeiska URBACT-projekt. Den svenska myndigheten för regionalfonden, Tillväxtverket, har i

uppdrag att följa och stödja projektarbetet i Ronna. I uppdraget ligger också att regionalfonden ska stödja utvecklingsarbetet ekonomiskt. I den nationella arbetsordningen för regionalfonden innebär detta att Södertälje kommun och lokala intressenter i samarbete, t ex genom ett eventuellt utvecklingsbolag, ansöker om finansiering av utvalda förslag i utvecklingsplanen.

Utvecklingsplanen föreslår att Södertälje kommun och lokala intressenter ansöker om finansiering för lämpliga prioriterade förslag i Ronna från regionalfonden.

Integrering i budgetprocessen

En av huvudteserna i lokal utvecklingsplan för stadsdelen Ronna är integrering, som perspektiv, som faktisk fysisk integrering med Södertälje genom fysisk och miljömässig förändring, som arbetskraftsutveckling och utveckling av företagsamheten, som utveckling av resultat i grundskolan och sist, men inte minst, som utveckling från otrygghet till trygghet och tillit.

Det tidigare storstadsarbetet i Ronna och i övriga storstadsstadsdelar har oftast skett som sidoordnade och tidsbegränsade projekt med i huvudsak statliga bidrag. Modeller, metoder och resultat i de enskilda projekten har därefter sällan inkorporerats i ordinarie verksamhet. Projekt och ordinarie linjeverksamhet har levt mer eller mindre i skilda världar. Erfarenheter och kunskaper har därmed gått förlorade när projekttid och projektpengar tagit slut.

Utvecklingsplanen måste därför integreras i den ordinarie budgetprocessen hos samtliga samverkande aktörer - Södertälje kommun, fastighetsägarna Telgebostäder AB, ACTA/Graflunds AB, Ginata AB, polisen m fl.

Arbetsorganisation

I avvaktan på en bolagskonstruktion mellan Telgebostäder AB, ACTA/Graflunds AB, Ginata AB med flera lokala intressenter, kan ett lokalt partnerskap bildas för ansvaret för det fortsatta utvecklingsarbetet i Ronna, som en interimslösning. Det lokala partnerskapet, med Södertälje kommuns, bolagschefer från fastighetsägarna och ledningsansvariga från Arbetsförmedlingen, Polisen och Försäkringskassan, utgör ledning för utvecklingsarbetet. Det lokala partnerskapet fastställs och regleras i ett lokalt avtal om samarbete och samverkan.

Utvecklingsarbetet drivs av en arbetsgrupp med en bred representation av operativt sakkunniga från Södertälje kommuns olika kontor, fastighetsägarna, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, polisen och företagarna. En lokal tjänst som samordnare av utvecklingsarbetet i Ronna finansieras av parterna gemensamt.

Det finns redan idag kommun- och koncerngemensamma uppdrag, projekt, samarbets- och stödprocesser som arbetar med frågor med tydlig koppling till utvecklingsarbetet i Ronna. Samarbetet mellan polisen och Södertälje kommun i ESS – Effektiv Samordning i Södertälje är ett sådant exempel; avtal och samarbete mellan Södertälje kommun, arbetsförmedlingen och försäkringskassan i ett flertal projekt för arbetskraftsutveckling är ytterligare ett exempel, liksom även Södertälje kommuns trygghetsprogram. Även lokalt utvecklingsavtal med regeringen samspekar med utvecklingsarbetet i Ronna. Dessa olika former av samarbeten och insatser ska givetvis ses som en integrerad del i ett helhetsperspektiv på utvecklingsarbetet i Ronna – och hela Södertälje.

Internationell erfarenhet och forskning pekar i allt högre grad på betydelsen av medborgarnas delaktighet och inflytande i lokala utvecklingsprocesser. Under URBACT-projektet i Ronna har stadsdelsgruppen utgjort ett nav i vilket diskussioner om fakta, företeelser och behov kunnat föras. Nyckelord i detta sammanhang är synlighet, inflytande och delaktighet. En stadsdelsgrupp med bred representation av medborgare, boende, företrädare för lokala frivilligorganisationer med flera har en given plats i en organisation för ett framgångsrikt utvecklingsarbete i Ronna. Andra former för samverkan är medborgardialoger, fokusgrupper och lokala folkomröstningar.

Utvecklingsplanen föreslår att Södertälje kommun tar initiativet till:

- *ett lokalt partnerskap med företrädare för Södertälje kommun, bolagschefer från fastighetsägarna och ledningsansvariga från arbetsförmedlingen, polisen och försäkringskassan som initialt driver utvecklingsarbetet i Ronna vidare för att överlämna det till Framtid Ronna AB när det skapats.*
- *en arbetsgrupp bildas med en bred representation av operativt sakkunniga från Södertälje kommuns olika kontor, fastighetsägarna, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, polisen och företagen.*
- *att skapa utvecklingsbolaget Framtid Ronna AB som på lång sikt ska driva förnyelsearbetet i Ronna.*
- *en lokal tjänst som samordnare av utvecklingsarbetet.*
- *ett fortsatt och utvecklat samrådsförfarande med en lokal stadsdelsgrupp i Ronna.*

Kommunikation och marknadsföring

En av utvecklingsarbetets viktigaste uppgifter är att besegra de negativa beskrivningar av Ronna som är i svang. De goda berättelserna kan dock inte ta över kommunikationsarenan om inte underlagen till de ”onda” berättelserna har förminskats eller försvunnit.

Ett viktigt inslag i arbetet kring förändringen av ”bilden” av stadsdelen är därför att tålmodigt, uthålligt och långsiktigt vända på trender, tendenser och faktorer som spelar den schabloniserade uppfattningen i händerna. I detta sammanhang måste alla krafter verka åt samma håll med samma målsättning. Det gäller även Ronnas befolkning, vars medverkan och ambition i utvecklingsarbetet måste synliggöras, inte enbart genom stadsdelgrupper och medborgardialoger, utan också i ett eget ansvarstagande för den fysiska och sociala miljön.

Marknadsundersökningar och marknadsföring kommer efter hand att utvecklas som instrument i utvecklingsarbetet.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering är en viktig process i ett pågående utvecklingsarbete, för lärande, för justeringar av metoder, för fastställande av framgångsrika organisationsmodeller och arbetssätt. Södertälje kommun har lång erfarenhet av uppföljning sina kommunala uppdrag genom rutiner för kvartalsrapporter och årsredovisningar. Regelrätta granskningar och utvärderingar från externa rapportörer har tagits i anspråk i mindre uträkning, oftast på grund av kostnadsskäl. När det har skett, har det varit i sammanhang där externa resurser har funnits till hands, typ nationella medel via storstadssatsningen eller genom socialfondsprojekt.

Resurser för utvärdering av lokal utvecklingsplan för Ronna kommer därför att utgöra ett av inlagen i en kommande ansökan till regionalfonden. För att ytterligare skärpa processen i utvecklingsarbetet föreslås att en ansökan om kompetensutveckling för urbant utvecklingsarbete görs till socialfonden. Urbant utvecklingsarbete kräver en kunskapsplattform som omfattar ett gemensamt synsätt, samordnade insatser, ett integrerat arbetssätt som ofta går på tvärs mot etablerade strukturer och samarbeten, det som kallas ”generic skills”.

Utvecklingsplanen föreslår att en ansökan till regionalfonden omfattar resurser för utvärdering och att medel för kompetensutveckling för urbant utvecklingsarbete ansöks om i socialfonden.

BILAGOR

Ronna i världen

Ett stort antal människor befinner sig på flykt i världen idag. FN:s flyktingkommissariat nämner närmare 33 miljoner människor. Utöver dessa faktiska flyktingsiffror finns också ett stort antal människor som vill flytta på grund av ekonomiska skäl.

Migrationsrörelserna mellan länder och kontinenter förutses öka under kommande år. FN:s globala migrationskommission betonar att migrationen bidrar till ökad arbetskraft och välfärd i mottagarländerna. Samtidigt främjar migrationen utveckling och ekonomi i ursprungsländerna genom de migrerade människornas ekonomiska stöd tillbaka till sina respektive hemländer.

Etableringen i lokalsamhället av nyanlända migranter, särskilt de som kommit som flyktingar, har i Sverige visats sig ta alltför lång tid. Forskning visar att etableringstiden i genomsnitt tar ca sju år, under vilken den/de nyanlända ofta tvingas anpassa sig till ett beroende av samhällets försörjningssystem. För att förbättra etableringen efterlyser bland annat FN:s globala migrationskommission en rad insatser för att komma till rätta med nuvarande problem och för att underlätta invandring. Mot bakgrund av de globala obalanser som existerar mellan länder med arbetskraftsöverskott och länder med arbetskraftsbrist efterlyser kommissionen ett utökat samarbete mellan länderna.

Under de senaste åren har årligen ca 35 000 flyktingar anlänt till Sverige/sökt asyl i Sverige. Den absolut största flyktinggruppen har utgjorts av irakier på flykt från kriget i Irak. Södertälje har varit och fortfarande den kommun i Sverige och Stockholmsregionen som har tagit emot flest irakiska flyktingar, ca 8 000 under perioden 2005-2010. Det är sammantaget långt fler irakiska flyktingar som sökt sig till Södertälje än de som sökt sig till USA och Canada under motsvarande tidsperiod. Den stora irakiska flyktinginvandringen till Sverige har blivit en stor utmaning för Södertälje kommun när det gäller att tillhandahålla bostäder, undervisning, skolor, förskoleplatser, försörjning genom socialt bistånd mm.

Stadsdelen Ronna, tillsammans med stadsdelarna Hovsjö, Geneta och Fornhöjden, har varit och är fortfarande en stor inflyttningssort för nyanlända flyktingar och anhöriginvandrare i Sverige – en utveckling som pågått sedan början av 1970-talet med den assyrisk/syrianska invandringen. De irakiska flyktingarna avviker inte från detta bosättningsmönster och den lokala sociala situationen i Ronna har periodvis varit, och är fortfarande, alltför ansträngd, trots att migranternas bosättning kan ha stora långsiktiga fördelar.

En sådan internationell fördel för Ronna och dess befolkning är dess härkomst från Mellanösterns - Turkiet, Syrien, Libanon, Irak. En stor kännedom och kunskap finns om regionerna, de turkiska och arabiska språken, kultur och affärsmöjligheter genom släktingar och andra nätverk. Redan idag finns begynnande affärsförbindelser som på sikt utvecklas, i synnerhet när läget i Irak har stabiliserats och om Turkiet erhåller medlemskap i EU.

Ronna i Stockholmsregionen

Stockholmsregionen har ca 1,7 miljoner invånare och omfattar Stockholms län, 26 kommuner och ett landsting. I en vidgad Stockholmsregion innefattas också Mälardalen

med sina kommuner. Stockholmsregionen är i OECD:s definition en central storstadsregion (Urban Metropolitan -region) och en växande sådan.

OECD har 2010 gjort en uppföljning av 2006 års genomlysning av Stockholmsregionens förutsättningar för en framgångsrik utveckling. Då, 2006, kunde man konstatera att Stockholmsregionen och även Sverige var tvungen att förbättra integrationen av invandrare. Generellt konstaterar OECD i 2010 års uppföljning att det finns en generell urban paradox som å ena sidan beskriver de urbana regionerna som starka drivkrafter i en nations ekonomiska utveckling samtidigt som här återfinns ”fickor” av ihållande arbetslöshet.

I de urbana regionerna återfinns man också höga nivåer av fattigdom (t ex i Mexico City 50% av befolkningen, i Rotterdam 22% av befolkningen, i Paris 15% av befolkningen,). OECD har också funnit att det finns en spatial/rumslig polarisering i de urbana regionerna, i vilken ca 10 % i genomsnitt av befolkningen bor i så kallade utsatta stadsdelar. I de urbana regionerna återfinns också exkludering av den invandrade befolkningen. Likaså är kriminaliteten/brottsligheten i genomsnitt ca 30 % högre i storstadsregionerna.

OECD rapporten pekar särskilt på Stockholmsregionens utsatthet i klimatförändringen mot bakgrund av att Stockholmregionen ligger vid Östersjön. Samtidigt, rent klimatmässigt sett, finns det anledning att tro att Stockholm klimatzonmässigt, om ett 20-30 – tal år, ”förflyttat” sig till norra Tyskland. Det kommer att krävas ett nytt paradigm och nya strategier för urban utveckling med hänsyn taget till klimat, befolkning med grön infrastruktur, folkhälsa, energieffektiviseringar och ökad livskvalitet.

Mot denna bakgrund har en nytt regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen tagits fram av Stockholms Läns Landstings Regionplanekontor. Med utgångspunkt i Stockholmsregionens särskilda förutsättningar som en liten men internationellt ledande storstadsregion med en förhållandevis stark ekonomisk tillväxt och med en växande befolkning med ursprung i olika delar av världen, framhåller planen att Stockholmsregionen ska arbeta för att bli Europas mest attraktiva storstadsregion.

Det innebär bland annat att regionens mångfacetterade kapacitet måste tas tillvara, att sammanhållningen måste stärkas och att människors livschanser måste frigöras. De regionala stadskärnorna, bland dem Södertälje, måste utvecklas i samklang med en utbyggd infrastruktur som sammanlänkar och förbinder även sina yttre stadsdelar, tex. Ronna, med hela regionen. De grundläggande frågorna om social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet står i förgrunden för utvecklingsarbetet som omfattar regionens alla 26 kommuner.

Ronna idag

Bostäder och infrastruktur

Idag består Ronna av det centrala höghusområdet kring Robert Anbergs väg och Klövjevägen med inslag av radhus och villor i utkanten av stadsdelen. I närheten finns skog, strövområden och badsjöar inom räckhåll för invånarna. Kommunikationer till centrum av Södertälje går med ett flertal busslinjer som också passerar Geneta centrum där Syrianska föreningen har sina föreningslokaler och den syrisk-ortodoxa kyrkan S:t Afram är belägen. Vid ändhållplatsen ligger ett av Södertäljes större köpcentra med ICA Maxi och Coop Forum, samt hemmaarenan för assyriska och syrianska fotbollsklubbarna. Under året har en upprustning skett av genomfartsgatan i centrala

Ronna, liksom även av Ronnas parkmark och övriga grönytor. I samband med detta har även belysningen förbättrats i stadsdelen. Under hösten 2010 har en så kallad spontanidrottsplats invigts i närheten av Ronnaskolan.

Hyresrätt är den dominerande upplåtelseformen i stadsdelen, drygt 78 %. Bostadsrätter saknas och drygt 21 % av fastighetsbeståndet utgörs av egna hem. Två företag äger merparten av fastigheterna. Graflunds förvaltar drygt 1 100 lägenheter för en norsk ägare - Acta, medan Telgebostäder har ca 700 lägenheter. De flesta av hyreshusen har fått en ansiktslyftning sedan de byggdes, vilket ger området en relativt prydlig arkitektonisk prägel.

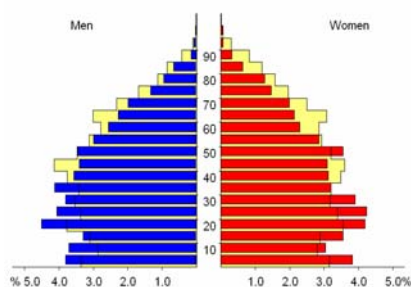
Service i stadsdelens centrum

Mitt i stadsdelen finns ett centrum som förändrats åtskilligt sedan tillkomsten i slutet av sextioalet. 1991 byggde Telgebostäder på de låga byggnaderna med ett lägenhetskomples som gav centrum dess nuvarande sammanhållna, kompakta siluett.

Även Ronna Park och Ronnaskolan har renoverats exteriört under 1990-talet, bl.a. med fasadombyggnader i Ronna Park. I slutet av 1990-talet inleddes en utflyttning av basservice från stadsdelen och centrum genom nedläggning av konsumbutiken, bankomaten, postens pakethantering och Svensk Kassaservice. Under andra hälften av 1980-talet hade även Ronnabiblioteket lagts ner och under 1990-talet flyttades fritidsgården från Ronna centrum till den nedlagda Rösbergaskolan på skogshöjden ovanför bostadsområdet. Den mindre syrisk ortodoxa kyrkan S:t Giorgis ligger kvar i centrum sedan mitten av 1980-talet.

I maj 2003 sålde Telgebostäder centrumfastigheten till ett mindre Södertäljebaserat företag, Ginata AB. Ägarbytet för sju år sedan har inte vänt trenden. Utarmningen av servicen har påverkat och påverkar det sociala livet i hela stadsdelen med negativa konsekvenser som följd. Färre personer söker sig till centrum för att mötas, handla och uträtta ärenden. Uppfattningen om Ronna som en välskött och trivsamt stadsdel har förändrats genom den otrygghet som är förknippad med de våldsamerheter och kriminella handlingar som skett under de senaste åren.

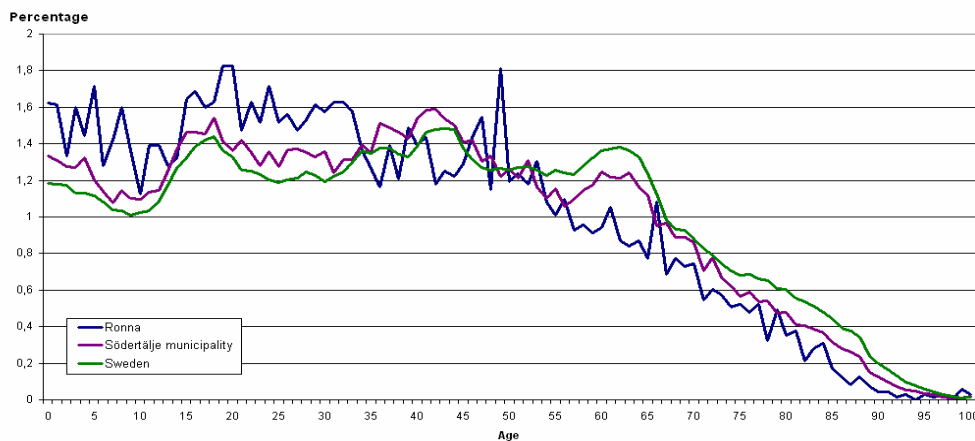
Demografisk utveckling

Inomloppet av 40 år har stadsdelen Ronna skiftat befolkning från en majoritet av svenskar och finländare till en majoritet av assyrier/syrianer och irakier. 1970 inleddes den assyrisk/syrianska bosättningen i Ronna och har sedan dess kommit att sätta sin prägel på det sociala livet i stadsdelen. Under den senaste tioårsperioden, från 1998 till 2009 har andelen med utländsk bakgrund i befolkningen i Ronna gått från 67,9 % till 84,4 % (SCB). Med begreppet utländsk bakgrund menas född utomlands eller med båda föräldrarna födda utomlands.

I statistiska centralbyråns befolkningsstatistik 1998 var 5991 personer folkbokförda i stadsdelen. Drygt 10 år senare, 2009, hade antalet folkbokförda ökat till 7 088 personer. Mot bakgrund av den assyrisk/syrianska befolkningens tidiga bosättning i stadsdelen torde den etniska representationen i stadsdelen vara betydligt högre än de av SCB angivna 84,4 %, när nu den tredje generationen växer upp i stadsdelen.

Under 2000-talet har drygt 8 000 irakiska flyktingar tagit sin tillflykt till Södertälje och bland annat bosatt sig i Ronna som asylsökande i avvaktan på uppehållstillstånd. I spåren på flyktinginvandringen ansluter sig nu anhöriginvandrare till de irakiska primärflyktingarna som erhållit permanent uppehållstillstånd. Som en följd av detta, ökar den irakiska befolkningen i Ronna.

Förskola och grundskola

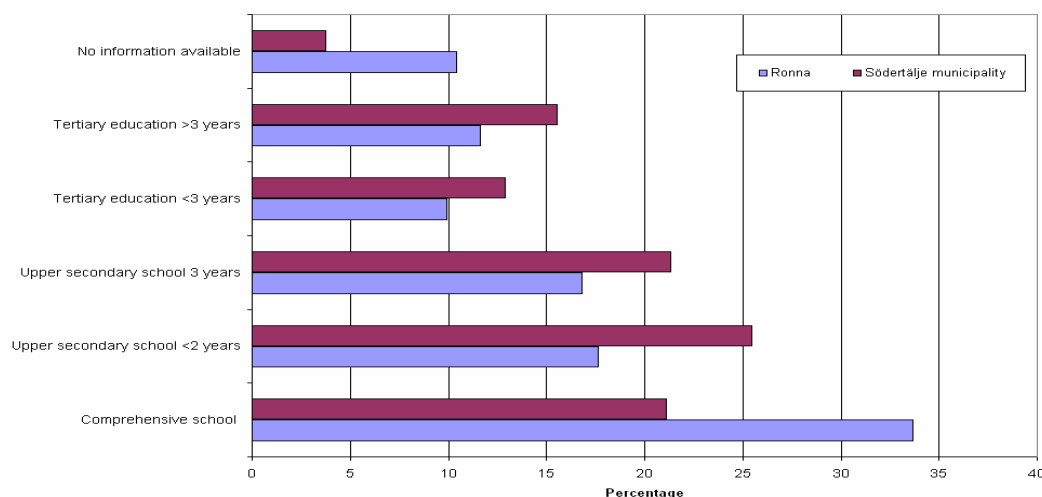
Ronnaskolan etablerades 1966 i samband med att Ronna stadsdel färdigställdes. Ronna har fram t o m våren 2010 haft två skolor - Bårstaskolan med förskoleklass till årskurs 6 och Ronnaskolan med förskoleklass till årskurs 9. Från och med höstterminen 2010 är Bårstaskolan nedlagd som grundskola och samtliga årskurser återfinns i Ronnaskolan.

670 elever går i Ronnaskolans förskole- till årskurs 9 klasser med cirka 70 lärare och annan personal (62 kvinnor och 14 män - 18 %). På Ronnaskolan är lärargruppen ”mångkulturell” och välutbildad - 49 % har ett annat etniskt ursprung och 85 % har en komplett svensk lärarutbildning. Personalen organiseras i sex arbetslag, där två arbetslag arbetar med åldrarna 6-9 år, ett lag med åldrarna 10-12 och tre lag med åldrarna 13-16 år. Drygt 300 barn är inskrivna i förskolan.

Under läsåret 2008 infördes kameraövervakning i skolbyggnaden. I den arbetsmiljöundersökning som genomfördes nyligen angav 93 % av eleverna i årskurs 8 att de känner sig trygga i skolmiljön samt att innemiljön förbättrats avsevärt.

Utbildning

Ronnaskolan är upptagningsskola för elever från Ronna och Södertäljes glesbygd i de västra kommundelarna – Enhörna med omnejd. Samtidigt söker elever som bor i Ronna aktivt till andra skolor i Södertälje. Detta sker ofta för att föräldrarna vill ha sina barn i skolor med en svenskspråkig majoritet i klasserna, vilket är mer sannolikt att finna i andra skolor i Södertälje än just i Ronnaskolan, vars majoritet av elever talar antingen arabiska eller suryoyo som huvudsakligt förstaspråk

Utbildningsresultat i grundskolan

Vid utgången av årskurs 9 våren 2009 var 55,7 % av elever med folkbokföring i Ronna behöriga till gymnasieskolan. Mätt i enbart Ronnaskolans årskurs 9 är motsvarande uppgift för 2010 58,5 %. Då omfattar uppgifterna även eleverna i förberedelseklasserna.

Om dessa elever exkluderas i resultatet, har 70,6 % av eleverna i årskurs 9 i Ronnaskolan behörighet till gymnasieskolan. Detta ska jämföras med det generella resultatet från Södertäljes årskurs 9, som är 78,7 %. Det är tydligt att elever med kort vistelse i Sverige har ett handikapp i jämförelse med elever som är födda här eller har fått tillfälle att tillgodogöra sig det svenska språket under en längre period.

Ronnaskolan har i sin årliga kvalitetsredovisning konstaterat att det resultat en grundskola presterar i stort sett bara redovisas genom att slutbetyget i årskurs 9 jämförs mellan olika skolor. Det ger inte en rättvis bild av skolan och resultatet. Ronnaskolan menar att resultaten i grundskolan är svåra att bedöma över tid. Elevunderlaget skiftar från årskurs till årskurs och de senaste åren har Ronnaskolan tagit emot många nya elever med framför allt irakiskt ursprung. Ingen hänsyn tas till om eleverna fått möjlighet till en fullständig nioårig skolgång. Det tar tid innan dessa elever är bekväma med undervisningsspråket som är svenska. Elevunderlaget påverkar därmed i hög grad slutresultatet från årskurs 9, när eleverna ska gå vidare till de nationella programmen i gymnasieskolan.

Utbildningsnivåer

I Ronna hade år 2008, 33,8 % av befolkningen mellan 20-64 år gymnasial utbildning (två år eller längre) och 23 % eftergymnasial utbildning (upp till tre år eller längre).

Trots varierande resultat i grundskolan har alltfler invånare i stadsdelen gymnasiekompetens och högskoleutbildning. I gruppen studerande på gymnasiet (personer som slutade gymnasiet) med folkbokföring i Ronna, var 85,7 % behöriga till högskolestudier år 2009 – en förbättring med ca 10 % -enheter jämfört med 2008. Detta ska ses mot bakgrunden att Ronna (tillsammans med Geneta och Hovsjö) är ett av de områden i Stockholmsregionen och i Sverige som har lägst andel utbildade invånare.

Huruvida ökningen relaterar till en normal ackumulerad ökning i ungdomsgruppen som lämnar grundskola och gymnasium eller till en ökad andel vuxna som genom bland annat det tidigare Kunskapslyftet tagit sig genom gymnasie- och högskoleutbildning, kan inte säkerställas utan en detaljerad analys. Även det faktum att personer med

högskoleutbildning har bosatt sig i Ronna under de senaste årens flyktinginvandring torde ha påverkat förändringen av den totala utbildningsnivån.

Nationell uppföljning visar dock att elever med utländsk bakgrund inte går vidare till högskolestudier i samma utsträckning som övriga. Generellt uppnår flickor bättre studieresultat i grundskolan än pojkar oavsett bakgrund. Ungdomar som växer upp i utsatta områden i Stockholmsregionen studerar i lägre utsträckning än övriga ungdomar. I ett övergripande länsperspektiv är det i genomsnitt 37 procent av länets 20–24 åringar som år 2008 befinner sig i fortsatta studier, medan samma siffra för länets ”utsatta” stadsdelar är 31 %.

Arbete, försörjning och inkomst

Regeringens långtidsutredning 2011, Vägen till arbete, analyserar den svenska arbetsmarknaden bland annat med tonvikt på situationen för nyanlända utrikes födda och konstaterar att sysselsättningen ökar med vistelsetiden, men att den är låg även för dem med lång vistelsetid, enbart 60% efter 10 år i Sverige. Ett flertal, delvis överlappande orsaker, framhålls som påverkansfaktorer – lägre eller bristande utbildning och ej till svenska förhållanden överförbara arbetslivserfarenheter; andra normer och bristande nätverk; arbetsgivarnas krav för anställningsbarhet samt diskriminering.

Sysselsättningens utveckling i stadsdelen Ronna har under de senaste 10 åren varit instabil och varierar efter konjunkturen. Förvärvsfrekvensen i befolkningen mellan 20–64 år låg 2008 på 46,1 % (45,8 % år 2007), varav män 52,1 % och kvinnor 39,9 %. Detta ska jämföras med Södertäljes sammantagna förvärvsfrekvens, inklusive Ronna, som för samma redovisningsperiod utgör 72,7 % 2008 (72,6 % 2007). Senare statistik saknas på grund av eftersläpningen i insamlingen av statistiska uppgifter på SCB. Det finns skäl att anta att förvärvsfrekvensen har sjunkit ytterligare både 2009 och 2010 på grund av såväl den finansiella krisen som genomslaget av nyanlända flyktingar som övergår från introduktionsersättning till försörjningsstöd utan att ha nått etablering på arbetsmarknaden och egen försörjning.

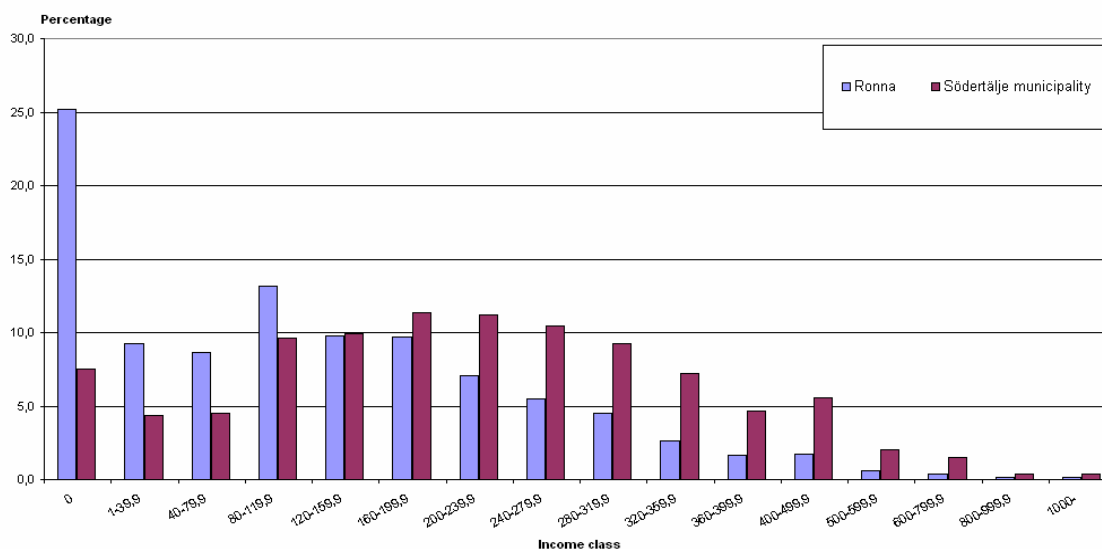
I befolkningen i Ronna har en successiv minskning i förvärvsfrekvens pågått sedan 2001, med undantaget av en marginell ökning de senaste två åren. Anmärkningsvärt är den drygt 20 % -enheter stora skillnaden i förvärvsfrekvens mellan den befolkning som är född i Sverige och den som har en utomeuropeisk bakgrund. Samtidigt som sysselsättningen generellt sett ökade snabbare i storstadsområdena än i kommunen som helhet under högkonjunkturen, ser arbetslösheten ut att öka snabbare i dessa områden än i kommunen som helhet under den försämring av konjunkturen som inträffat under de senaste två åren.

I mars 2010 var arbetslösheten i Ronna 14,4 %, i 2009 var arbetslösheten 14,2 %, med fördelningen män 15,3 % och kvinnor 13 %, vilket är en ökning jämfört med 2008. Under de tre senaste åren har således arbetslösheten i Ronna stadigt ökat. Samtidigt redovisar Södertälje som helhet en arbetslöshet på 7,3 % år 2008 och 7 % år 2010, varav utrikes födda 14,8 %. Den registrerade arbetslösheten är nästan dubbelt så hög i Ronna som i Södertälje som helhet.

Den genomsnittliga disponibla inkomsten motsvarade år 2008, 3,4 prisbasbelopp, vilket är en marginell ökning jämfört med år 2007. Södertälje som helhet hade under samma mätperiod en disponibel inkomst om 5,1 prisbasbelopp. I fasta kronor utgjorde medelinkomsten 127 200 kronor.

2010 uppgår 9,3 % av Södertäljes befolkning försörjningsstöd. I gruppen utrikes födda var det 27 %. Den senast angivna statistiken på stadsdelsnivå angav att år 2008 erhöll 32,4 % av befolkningen i Ronna mellan 20-64 år försörjningsstöd, detta inklusive sk introduktionsersättning för nyanlända. Sammanräknat samtliga transfereringar, dvs sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättningar, arbetslöshetsersättning samt försörjningsstöd utgjorde 23,1 % sådana transfereringar av nettoinkomsten i befolkningen 20-64 år i Ronna under 2008. Detta är en marginell minskning med 0,8 - enheter jämfört med 2007. För motsvarande tidpunkt utgjorde transfereringar 8,4 % av nettoinkomsten i Södertälje som helhet, vilket i sin tur är en minskning med 0,5 % - enheter jämfört med 2007. Mot bakgrund av dels den ekonomiska kris som utspelats under 2008-2009, dels det ökade antal nyanlända flyktingar som efter introduktionsersättningsperioden övergått till försörjningsstöd, har transfereringarna sannolikt ökat i Ronna.

Under 2007 utbetalades 22,3 Mkr av det i kommunen totalt utbetalade försörjningsstöd inklusive introduktionsersättning för flyktingar till hushållen i Ronna. Sedan dess har utbetalningarna ökat avsevärt och ligger för närvarande på en unikt hög nivå.

Arbetskraftsutveckling

Mot bakgrund av den omfattande flyktinginvandringen och en ökande arbetslöshet bland såväl nyanlända som övriga medborgare i kommunen, bedriver Södertälje kommun i samarbete med bl a Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan, ett flertal projekt med syfte att kompetensutveckla nyanlända flyktingar och invandrare, vilka i huvudsak är bosatta i Södertäljes miljonprogramområden, bland annat i Ronna.

Inom området tillväxt och arbetskraftsutveckling har Europeiska Socialfonden och Regionalfonden gett stöd till ett regionalt Södertörnssamarbete inom projektet Matchning Södertörn, där ett brett samarbete sker mellan åtta kommuner, arbetsförmedlingen och näringslivet på Södertörn i de södra kommunerna i Stockholmsregionen. Projektet syftar till att utveckla den arbetslösa arbetskraften genom fortbildning, yrkesutbildning, svensk-studier och praktik, samtidigt som projektet arbetar tillsammans med näringslivet och företagsamheten för att matcha rätt

arbetskraft till rätt företag. Målgruppen som deltar i projektet i Södertälje är i huvudsak bosatta i Södertäljes fyra stadsdelar inklusive Ronna.

Ytterligare ett initiativ med målet att etablera nyanlända flyktingar och invandrare samt arbetslösa på arbetsmarknaden är Manpower Telge Jobbstart, Telge Tillväxt AB och Telge Peab AB. Flyktingfonden har bidragit med medel till projekten Vägar till hela Sverige samt SVEA.

Näringsliv och arbetsmarknad

Inom kommungränsen finns, förutom storföretagen Scania och AstraZeneca, idag cirka 6 000 små och medelstora företag. Varje år startas cirka 450 nya företag. Dock, under 2010 har drygt 600 nya företag registrerats. Branscherna detalj- och partihandel är tillsammans med restaurangrörelser störst, följt av bygg- och anläggning, tillverkning och konsult- och uppdragsverksamhet. Ett tillväxtområde är den intressanta grupp av livsmedelsföretag som nu etablerar sig i kommunen. Här ingår Svenska Lantchips, Lantmännen AXA och gasellföretaget Saltå Kvarn. Södertälje är även en arbetsmarknadsnod – varje dag arbetspendlar över 19 000 personer in till Södertälje, medan 11 000 pendlar ut.

Södertälje och Stockholmsregionen har genom initiativkraften i framför allt den assyrisk-syrianska befolkningen begåvats med en mängd småföretag, framför allt fåmansföretag som serverar inom restauranger, caféer, kiosker, tobaksaffärer, frisörer, videouthyrning, kemtvättar matvarubutiker mm. För befolkningen i Södertäljes stadsdelar är företagandet både en livsstil och en försörjningskälla. Hovsjö, Geneta och Ronna är troligtvis de mest företagartäta stadsdelarna i hela Sverige, även om själva företagets verksamhet finns på annat håll i Södertälje, regionen eller t o m Sverige.

I ett lokalt geografiskt stadsdelsperspektiv är kundkretsen/efterfrågekretsen begränsad till den egna befolkningen, vilket hittills skapat endast ett fåtal affärsverksamheter i varje stadsdel, så också i Ronna. Konkurrenten från de stora köpcenteretableringarna bland annat i utkanten av Geneta och i nordost, underminerar expansion och tillväxt av initiativen i stadsdelarna. Om det tillståndet ska förändras, måste en förnyad och reviderad handels- och köpenshappolicy skapas, där småskalighet kan bli attraktiv och lönsam norm och där huvudstråken av vägar och tillfarter inte enbart leds fram till ”galleriorna” utan även till ett attraktivt Fornhöjden, Hovsjö, Geneta och Ronna.

I mindre utsträckning uppstår ur denna småföretagsamhet de snabbväxande företagskometerna som genererar den omfattande nationella och/eller internationella tillväxten som är välbehövlig för svensk konkurrenskraft på den internationella arenan.

I Södertälje dominerar ännu 1900-tals industrin i form av Astra Zeneca och Scania som representanter i den internationella konkurrensen, och nya branscher behöver se dagens ljus och få fotfäste, tex. i Södertäljes tillkommande expansionsområde Almnäs, som ligger i Södertäljes västra utkant med nära tillgänglighet till Ronna. Den gröna teknologin kan behöva ett centrum i Sverige. Sambandet mellan stadsdelen Ronna och expansionsområdet Almnäs skulle i ett sådant längre perspektiv kunna förstärkas.

Tillväxt kan också definieras i ett bredare perspektiv - utvecklingen av högskolan Campus Telge förstärker tillgången på kompetent personal och kommunens näringslivskontor planerar för ett drivhus, projekt Drivhuset, som hjälper studenter och nystartade företag att utveckla idéer.

Folkhälsa

Hösten 2010 presenterades en övergripande kartläggning i Stockholms län om livsvillkor, levnadsvanor och hälsa utifrån sociala bestämningsfaktorer för hälsa.² Resultaten presenteras på kommun- och stadsdelsnivå samt ”storstadsområden”³ som för Södertäljes del utgörs av Ronna, Hovsjö, Geneta och Fornhöjden.

Rapporten visar betydande variation mellan de olika kommunerna/stadsdelarna men också mellan de så kallade storstadsområdena i jämförelse med övriga. De studerade måtten utgörs av livsvillkor, levnadsvanor, olika mått på självskattad hälsa, hälsorelaterad livskvalitet samt förväntad livslängd och hälsopolitiskt åtgärdbar dödlighet. Det är en betydande variation mellan områdena vad gäller andel med eftergymnasial utbildning, utrikesfödda, förvärvsintensitet, medianinkomst, levnadsvanor samt andel barn som bor i hushåll med låg inkomststandard eller socialbidrag. Lång eller kort utbildning är avgörande när det gäller samliga bestämningsfaktorer för alla områden. Detta medför att individer som bor i storstadsområden och dessutom har låg utbildning är de som har sämst förutsättningar till ett gott liv.

I de flesta undersökningar har utrikesfödda personer sämre förutsättningar än inrikesfödda vad gäller levnadsvillkor och hälsa.

Andelen som deltagit i aktiviteter tillsammans med flera andra personer är lägre bland utrikesfödda än bland inrikesfödda, bland män och kvinnor och i alla åldrar. Andelen som inte litar på andra personer som bor i området är för det mesta högre bland utrikesfödda än bland inrikesfödda. Andelen med regelbunden motion och träning är lägre bland utrikesfödda än bland inrikesfödda. På motsvarande sätt är andelen med stillasittande fritid högre bland utrikesfödda än bland inrikesfödda. Andelen dagligrökare är högre bland utrikesfödda än bland inrikesfödda, både bland män och bland kvinnor. Skillnaderna mellan utrikesfödda och inrikesfödda vad gäller riskabla alkoholvanor är inte lika stora dock har de med låg utbildning högst konsumtion. En högre andel utrikesfödda än inrikesfödda rapporterar sämre än god självskattad hälsa, i alla åldersgrupper och bland både män och kvinnor. Utrikesfödda rapporterar också mer problem med olika dimensioner av hälsorelaterad livskvalitet. Detta gäller problem med rörlighet, hygien, huvudsakliga aktiviteter, smärtor och besvär samt oro/nedstämdhet. En högre andel utrikesfödda än inrikesfödda uppger nedsatt psykiskt välbefinnande bland kvinnor och män och i alla åldersgrupper. Andelen med BMI 30 och över är högre bland utrikesfödda än bland inrikesfödda, både bland män och kvinnor och i olika åldersgrupper.⁴

Det sammanvägda ohälsotalet för Ronnas befolkning i åldern 20-64 år utgjorde 2007 39,9 dagar (antalet summerade nettodagar med sjukpenning, sjukersättning, aktivitetsersättning och rehabiliteringsersättning), vilket ligger i snitt med Södertälje i sin helhet, men är lägre än jämfört med Fornhöjden, Hovsjö och Geneta. Omräknat i procent var ohälsotalet 18 % (samma underlag som tidigare fast procent av befolkningen 20-64 år). Ohälsotalet i Ronna har successivt minskat under de senaste åren.

---

² *Livsvillkor, levnadsvanor och hälsa i Stockholms län – öppna jämförelser*, Rapport Karolinska Institutet (2010)

³ Statens lokala utvecklingsavtal med Stockholms stad, Haninge, Huddinge, Botkyrka, Södertälje, Göteborg samt Malmö

⁴ *Livsvillkor, levnadsvanor och hälsa i Stockholms län – öppna jämförelser*, Rapport Karolinska Institutet (2010)

Storstadsområden (övriga områden inom parentes):

Stillasittande fritid kvinnor 28 % (20 %) män 28 % (14 %)

Dagligrökare kvinnor 28 % (25 % flest i hela länet) män 32 % (18 %) nästan dubbelt så många är rökare bland lågutbildade.

Riskkonsumtion av alkohol kvinnor 10 % (5 %) män 23 % (20 %)

Sämre än god hälsa kvinnor 46 % (19 %) män 38 % (30 %) nästan dubbelt så stor andel med låg utbildning i storstadsområdena.

Hjärtinfarkt per 10 000 invånare kvinnor 33 % män 52 % högst i länet betydligt fler med låg utbildning.

Barn födda år 2008 och som vid 8 månaders ålder utsätts för passiv rökning är drygt 23 %.

Resultaten visar att invånarna i storstadsområdena har betydligt sämre fysisk och psykisk hälsa, sämre levnadsvanor, lägre inkomststandard och lägre utbildningsnivå. Detta betyder en ojämlikhet i hälsa som indikerar att behoven varierar och att de samlade insatserna därför bör vara annorlunda i vissa områden än i andra. Data för enskilda storstadsområden finns inte tillgänglig i nuläget, men resultaten bör antas vara representativa även för Ronna.

Brott, utsatthet och trygghet

Närpolisen

Sedan några år tillbaka bedriver polisen en närpolisverksamhet i Ronna med ett lokalt poliskontor beläget på Klövjevägen. Inledningsvis har polisens närvaro mötts av viss skepsis, särskilt bland de unga. Polisens arbete har dock successivt kommit att uppskattas i synnerhet i den del som handlar om att stävja rekryteringen av ungdomar, företrädesvis unga pojkar, till kriminell verksamhet och till gängbildningar av olika slag.

Från en relativt hög nivå minskar „vardagsbrottsligheten“ i stadsdelen för närvarande. Detta sammanfaller med trenden i kommunen och riket. Enligt bostadsföretagen ökar däremot nedskräpning och skadegörelse i fastigheterna.

Södertäljepolisen har under ett flertal år genomfört s.k. trygghetsmätningar som visar att boende i Ronna upplever stora problem med skadegörelse, nedskräpning, trafik, fortkörning, buskörning med moped och mc, bristande respekt för trafikregler, dåligt vägunderhåll, berusade och narkomaner utomhus, slagsmål och ungdomsgång. Totalt sett upplevde boende i Ronna fler problem än boende i något annat område i Södertälje. Utsattheten för stöld och andra brott var emellertid högre både i Hovsjö och Södertälje centrum.

Kommunens elevenkät

2010 har Södertälje kommun genomfört en elevenkät i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet om brott, utsatthet och trygghet. Enkäten visar att i en jämförelse mellan flickor och pojkar är det pojkar som dominerar både när det gäller de allvarliga brotten och att begå brott fler gånger, där upprepade brottsaktivitet kan tolkas som ett begynnande mönster av kriminalitet. Det är mycket få flickor i undersökningen som uppvisar ett sådant mönster. Enkäten visar att det framför allt är pojkar som begår allvarliga brott och att de även i större utsträckning än flickor umgås med kamrater som begår brott. Andelen som begår

allvarliga egendomsbrott, utövat våld som leder till sjukhusvård eller som umgås med kamrater som har begått brott har i stort sett varit oförändrad sedan 2002 för alla grupper. Det finns dock inget som pekar på någon tydlig ökning av brott och för några av brottskategorierna kan t o m en trend till minskad brottslighet synas. Den positiva trenden omfattar kategorierna allvarligt brott, hot/våld och burit vapen. I den sistnämnda kategorin syns den största positiva förändringen där andelen som anger att de burit vapen minskat med 7 procentenheter jämfört med enkäten år 2004.

Enkäten ställer också frågor om utsatthet för brott. I nedanstående bilder kan vi följa hur utsattheten varierat för olika brott sedan 2002. För alla grupper utom flickor i gymnasiet finns en tydlig trend att det är färre som känt sig allvarligt hotade. Andelen pojkar som upplever hot har halverats jämfört med tidigare år. Även de yngre flickorna rapporterar lägre nivåer av hot. Flickor i gymnasiet ligger ungefär på samma nivå, runt 8 % som tidigare år. Flickor rapporterar generellt lägre nivåer av hot jämfört med pojkar för nästan alla undersökningstillfällen.

I enkäten ställs också ett antal frågor om trygghetsrelaterade upplevelser. Det finns tydliga könsskillnader - en större andel av pojkarna uppger sig vara trygga och mindre otrygga jämfört med flickorna. Fler flickor uppger att de undviker att gå ut på kvällen för att de känner sig otrygga. Elever i stadsdelarna Fornhöjden, Hovsjö, Geneta och Ronna upplever mer ordningsproblem i bostadsområdet i jämförelse med elever övriga bostadsområden i Södertälje. Att elever i ”storstadsområden” upplever mer ordningsproblem än elever i övriga Södertälje förklaras troligast med att ordningsstörningar är vanligare i dessa delar av Södertälje och därmed är deras beskrivning också en beskrivning av de faktiska skillnaderna mellan olika områden. En högre andel av eleverna som bor i storstadsområden upplever otrygghet jämfört med sina jämnåriga i andra delar i Södertälje. Motsvarande gäller trygghet där en lägre andel av eleverna i storstadsområden upplever sig som trygga jämfört med elever i andra områden. Det är också fler elever i storstadsområden, framför allt flickor, som inte går ut på kvällen på grund av att dom upplever sig otrygga.

Trygghetsarbetet

Flera olika akuta händelser inom trygghetssektorn, har de senaste åren påkallat behovet av ett intensifierat samarbete mellan Södertälje kommun och polismyndigheten i Södertälje, varvid samverkansstrukturen Effektiv Samverkan i Södertälje (ESS) har etablerats. ESS omfattar fem geografiska områden i trygghetsarbetet, uppdelade på hela Södertäljes geografiska område, norr till söder, öster till väster samt centrum. I ett av ”trygghetsområdena” ingår stadsdelen Ronna. Varje ”trygghetsområde” har en ledningsgrupp och stadsdelgrupper på lokal stadsdelsnivå. Det betyder att det inom varje ledningsgrupp kan finnas en eller flera stadsdelsgrupper, vars arbete är inriktat på de inom ledningsgruppens område befintliga stadsdelarna. Polisen och representanter för Södertälje kommuns olika verksamhetsfält finns som deltagare på samtliga ledningsgrupper och stadsdelsgrupper, de senare med lokala aktörer såsom närpolis, socialtjänst, rektor, fastighetsägare, frivilligsektorn, kyrkliga samfund m fl.

Med utgångspunkt i Trygghetsprogrammet för Södertälje kommun övervakar ESS att såväl kortsiktiga som långsiktiga åtgärder verkställs och följs upp i stadsdelarna. Trygghetsprogrammet har prioriterat förebyggande insatser för ungdomar, riktade insatser till ungdomar i riskzon, trygghet i skolorna, stöd till frivilligarbete och volontärbete, särskilda satsningar på trygga stadsdelar med bl a Lugna gatan, utökad övervakning av offentliga miljöer samt Medborgardialoger för trygghetsinsatser.

Med syftet att stärka tryggheten och motverka vardagsbrottslighet samt den grövre brottsligheten, har polismyndigheten sedan 2006 ett närpolis kontor i Ronna . Förutom ett väl fungerande samarbete mellan polisen och kommunens socialtjänst och skola, har polisen även ett mycket nära samarbete med kommunens säkerhetsavdelning och det kommunövergripande brottsförebyggande arbetet.

Demokrati och delaktighet

I tre års tid har Sveriges Kommuner och Landsting bedrivit projektet Medborgardialog i samarbete med ett flertal landsting och kommuner, däribland Södertälje kommun. Bakgrunden till projektet är behovet av att utveckla och delaktighet samt att integrera en dialog mellan förtroendevalda och medborgare i styrprocess och verksamhetsutveckling. Medborgarnas synpunkter behöver bli en del i kommunens styrning och i det syftet måste nya metoder för dialog skapas, som stöd för utvecklingen av den representativa demokratin. En bättre medborgardialog kan också skapa möjligheter till förståelse för demokratins villkor, behov av prioriteringar och tydliggöra behovet av balans mellan individuella krav och gemensamma behov.

Hösten 2008 genomförde projektet en ”dialog om dialog”. 170 personer har deltagit. Medborgarna konsulterades i frågan om vilka frågor de önskar dialog om. Förtroendevalda mötte medborgarna på gågatan i Södertälje en fredag eftermiddag i september och genomförde en ”on demand” undersökning. Medborgardialogprojektet fortsätter under 2009/2010.

Att aktivera det civila samhället, som ett komplement och en motvikt till den offentliga verksamheten, är kanske den största utmaningen för fortsatta utvecklingsarbetet i stadsdelen och kommunen. stödja nya former för medborgarnas

Valdeltagande i allmänna val

Vid de allmänna valen 2010 i september röstade 68,6 % till riksdagsvalet (66,9 % år 2006), 61,2 % i kommunalvalet (61,8 % år 2006) och 59,5 % i landstingsvalet (60,2 % år 2006). Vid jämförelse av medelvärdet mellan valdeltagandet i valen 2002, 2006 och 2010 är trenden en pågående minskning av valdeltagandet.

Kultur, fritid och det civila samhället

Stadsdelens kvalitéer

Ronnas kulturhistoriska värde ligger inte främst i dess arkitektur utan är framför allt historiskt, som ett fenomen av sin tid kopplat till en positiv period i Södertäljes historia då industrierna gick för högvarv, en nära samtida del av vår kulturhistoria som förutom industrierna även representerar ursprunget till dagens Södertälje med en stor andel invånare med bakgrund från andra länder. Ronna Park är mycket förändrat genom fasadombyggnader.

Idrottsanläggningar

I området finns en nyanlagd spontanidrottsplats som ger Ronnaborna nya möjligheter att träffas för att umgås och utöva olika idrotter. Här finns två mindre konstgräsytor, en sandplan för strandsport, en yta för t ex basket eller aerobics och gott om sittplatser för att umgås.

Anläggningen med sin utformning bidrar till att ge infarten till Ronna ett nytt välkomnande ansikte. Den nya anläggningen är ett samarbete mellan Kultur- och fritidskontoret, samhällsbyggnadskontoret och Ronnaskolan där eleverna vid

Ronnaskolan har deltagit med idéer om vad anläggningen ska innehålla. Bostadsföretaget Graflunds Bostäder har varit med och bidragit till finansieringen.

Fritidsgårdsverksamhet

En fritidsgård finns i området. Det finns ett behov av att förändra gårdens placering i området så att gårdens verksamhet kan knytas närmare de andra arenorna för ungdomar så som t ex skolan och spontanidrottsplatsen. Ett av Södertälje fritidsgårdars uppdrag är att utöka sitt samarbete med föreningslivet. Ett samarbete som pågår idag är bl a att föreningarna har möjlighet att, mot ersättning, ta på sig uppdrag att nattvandera. Denna nattvandring utgår från föreningsgårdarna som också står för samordningen av denna nattvandring. Medlen för ersättningen till föreningarna kommer från Telge AB. Därtill har Kultur- och fritidskontoret ett uppdrag att undersöka möjligheten till att någon eller några fritidsgårdar övergår till att bli föreningsdriven.

Föreningsstöd

Det finns flera föreningar i området. De föreningar som får bidrag från kommunen är föreningar med barn- och ungdomsverksamhet samt pensionärsföreningar. Förutsättningen för att få föreningsbidrag är bl a att föreningen arbetar efter antagna demokratiska stadgar och i övrigt enligt vedertagna krav på demokrati. Riktade bidrag kan ges för mångfalds-, jämställdhets-, delaktighetsarbete m m. Många av kommunens stora föreningar får även sponsorbidrag från företagen i kommunen. De stora företagen har uttalat att de framöver vill samordna sina sponsormedel, där de som söker medel krävs på en större motprestation i t ex form av sociala insatser.

Volontärer

Kommunen har också startat upp en volontärförmedling som är under utveckling.

Ronna – från forntid till nutid

Ronna ligger i ett kuperat område i Södertälje norra utkanter och avgränsas av Enhörnaleden i öster, i norr av en bergsrygg, i väster av motorvägen och i söder av ett skogsområde mot Bårstaområdet. Stadsdelen består av Ronna Gård i nordost och av Ronna Park i väster. Området har en lång kontinuitet vilket gravar från järnålderns folkvandringstid kan berätta om. Namnet Ronna har sitt ursprung i en tidigare gård och anses betyda rinnande vatten. Gården vars huvudbyggnad idag utgör Olofsgården ägdes under 1920- och 30-talen av Theodor Gustafson, kommunalpolitiker och tidningsägare. På 1950-talet såldes gården till Södertälje kommun och i början av 60-talet lät byggnadsfirman Anders Diös bygga bostäder för Scaniaanställda i Ronna Gård genom samarbete med Scania.

Ronnaområdet utgjorde fram till efterkrigstiden en landsbygdsidyll med jordbrukande bönder och grönsaksodlare som stod på torgen i Stockholm och Södertälje och sålde sina produkter på onsdagar, fredagar och lördagar. Under 1940- och -50-talet byggdes fristående villor och egna hem för en mer välbärgad arbetarklass och medelklass, samtidigt som stadens beslutsfattare satt i förhandlingar med industrins företrädare om nödvändigheten av planering av ytterligare flerfamiljsbostäder för att täcka behoven av bostäder för arbetskraften i den växande industrin i Södertälje. Under 1960-talet besöker t ex Scania-Vabis dåvarande Jugoslavien, Grekland och Italien för att värva arbetskraft till sina verkstäder. Södertäljes och Ronnas expansion under 1900-talets andra hälft är nära knuten till industriernas starka utveckling och stadens befolkningsökning under efterkrigstiden.

Ronna efter 1960

Höghusen vid Klövjevägen stod klara med början 1962 då främst finska familjer flyttade in i samband med arbetskraftsinvandringen från Finland. Efter att Ronna stod klart påbörjades utbyggnaden av Ronna Park i sydväst på gården Ronnas tidigare odlingsmarker. Byggnadsfirman Ohlsson & Skarne svarade för uppförandet för Telgebostädernas räkning. Bostäderna kom snart att fyllas av arbetskraft från södra delarna av Europa. Stora delar av området blockförhyrdes av Scania. Ronna centrum med butiker, servicefunktioner och kyrkolokal stod klart 1965, ritat av tidigare stadsplanarkitekten Fritz Voigt vilken ritat ett flertal bostadsområden i staden.

På 1970-talet vände konjunkturen, arbetskraftsinvandringen upphörde och hundratals lägenheter stod outhyrda i Ronna och de andra miljonprogramområdena i Södertälje. När Scania så småningom sa upp sitt avtal i området i samband med nedgångsperioden inom industrin, slumpade det sig så att den första vågen av flyktingar och invandrare från Turkiet anlände till Södertälje. De tomma lägenheterna uppläts då som flyktingförläggning.

Det stora utbudet av lediga lägenheter medverkade successivt till att hela sociala nätverk kunde etablera sig i stadsdelen när de nya invandrarna, assyrier/syrianer, från länderna vid östra Medelhavet, anlände till Södertälje och bosatte sig i Ronna i mitten på sjuttio-talet. Från att ha utgjort en befolkningsminoritet i stadsdelen, har den assyrisk/syrianska befolkningen kommit att dominera det sociala och kulturella livet i stadsdelen genom fortsatt flykting- och anhöriginvandring under hela 1980- och 1990-talen. Bland dagens dryga 7 000 invånare i Ronna beskriver sig en absolut majoritet av de boende som assyrier/syrianer.

Under första hälften av 2000-talet har ett stort antal flyktingar med kristen bakgrund från Irak och Syrien sökt sig till Södertälje, och många av dem har bosatt sig i Ronna. Stadsdelen har idag 7 088 invånare. Därtill kommer ett flertal personer som är inneboende i avvaktan på svar angående deras ansökan hos Migrationsmyndigheterna om uppehållstillstånd.

Bilder

Kontaktpersoner

Anders Bäcklander
Eva Bjurholm

anders.backlander@sodertalje.se
eva.bjurholm@sodertalje.se

Connecting cities
Building successes

URBACT is a European exchange and learning programme promoting sustainable urban development.

It enables cities to work together to develop solutions to major urban challenges, reaffirming the key role they play in facing increasingly complex societal changes. URBACT helps cities to develop pragmatic solutions that are new and sustainable, and that integrate economic, social and environmental dimensions. It enables cities to share good practices and lessons learned with all professionals involved in urban policy throughout Europe. URBACT is 300 cities, 29 countries, and 5,000 active participants. URBACT is part-financed by the European Union (European Regional Development Fund).

Integrated approaches to the development of deprived urban neighbourhoods have proved to be successful in many old EU member states over the last decades. Crucial factors for success are efficient co-operation and a high level of trust between cities and their managing authorities. The challenge is how to develop, implement and fund such policies at a broad European level. The REGGOV Network focused on making practical experiences accessible and supporting partners to develop and implement new integrated strategies for sustainable neighbourhood and urban development.

www.urbact.eu/reg_gov

European Union
European Regional Development Fund

EUROPEAN
PROGRAMME
FOR
SUSTAINABLE
URBAN
DEVELOPMENT

